

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sponsalia Et Matrimonium

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. I. De Matrimonio Clandestino per defectum Denuntiationum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75229)

TITULUS III.

De clandestina Desponsatione.

Matrimonium, quod Desponsationis nomine hic intelligitur, clandestinum esse tripliciter potest. 1. Ob Denuntiationes omittas, nulla interveniente Dispensatione. 2. Quod celebratum non

sit in facie Ecclesiae, seu coram Parocho, & testibus. 3. Quod non sint adhibita solennitates: sed hoc rectius minus solenne Matrimonium dicitur, neque ad Titulum praesentem pertinet.

§. I.

De Matrimonio clandestino per defectum Denuntiationum.

S U M M A R I U M.

1. Denuntiationum definitio.
2. Praemitti debent Matrimonio.
3. Et si per eas detegatur Impedimentum, Matrimonium interdicti.
4. Ijs non praemissis, seclusa dispensatione, contractum, illicitum est.
5. 6. Et quidem graviter.
7. Licet constet nullum subesse impedimentum.
8. 9. 10. 11. Valide tamen contrahitur, etiam omittis Denuntiationibus.
12. Regulariter saltem Denuntiationes fieri debent in Ecclesia, inter Missarum solennia.
13. Si contrahentes sint ex diversis Parochijs, denuntiandum Matrimonium in utraque.
14. In loco, in quo contrahitur Matrimonium, non est necessarium denuntiandum.
15. Sc. Quid si Sponsi, antequam denuntiaretur Matrimonium, Domicilium suum aliud transulere?
16. Denuntiatio debet esse trina.
17. Fieri debent tribus diebus festis continuis.
18. Si die non festo sit magnus affluxus populi ad Divina, possunt ille fieri etiam tali die.
19. Dispensare in ijs potest ex causa iusta Ordinarius.
20. Quis veniat nomine Ordinarii?
21. 28. 29. An Denuntiationes remittere possit etiam Vicarius Generalis?
30. 31. 32. An Episcopus potestatem in his dispensandi delegare alteri?
33. Sc. Quae sint causae iustae dispensandi in Denuntiationibus?
34. 40. 41. Qualis ad hoc requiratur causae cognitio?
42. Sc. An aliquando Parochus ipse conjugere Matrimonio Sponsos possit, non praemissa Dispensatione Ordinarii?
43. Sc. An, & quando Ordinarius teneatur dispensare in Denuntiationibus?
44. Sc. Quae sit obligatio populi ad manifestandum impedimentum post factas Denuntiationes?
45. Sc. An ad manifestationem obligetur, qui impedimentum sub secreto novit?
46. Vel qui novit id solus?
47. Vel auditu tantum.
48. 49. 60. An impedimentum suum manifestare Ordinario interroganti teneatur ipsimet contrahentes?
50. 61. Quod sit officium Parochi, si impedimentum aliquod inter Sponsos latens, ad ipsum delatum est?
51. Sc. Vel illud aliunde novit extra Confessionem?
52. 62. 67. Quid si novit, in eo Sponsos dispensatos esse pro foro interno?
53. 63. 69. Quomodo se Parochus debeat gerere, si impedimentum intellexit in ipsa Confessione Sacra mentali ab alterutro contrahentium?
54. 70. 71. An Denuntiationes omisse suppleri debeant post Matrimonium contractum?
55. 72. Quomodo peccent conjuges ante Denuntiationes suppletas Matrimonium consummando?
56. 73. 74. Si culpabiliter omittis Denuntiationibus, Matrimonium ob impedimentum occultum invalidum sit, in penam omissionis proles inde susceptae illegitimae sunt.
57. 75. 76. Quod procedit, quaecumque illud sit impedimentum dirimens.
58. 77. Si tale sit, quod per Denuntiationes detegi potest.
59. 78. Quid dicendum, si Matrimonium, omittis Denuntiationibus, contractum sit valide?
60. 79. 80. 81. Quid, si invalide quidem contractum sit, sed postea publicetur, & quia impedimentum non detegitur, ab Ecclesia approbetur?
61. 82. An ita contrahentes Matrimonium sperare dispensationem super Impedimento postea detecto possint? Respondetur negative.
62. 83. Et hoc intelligendum etiam de Dispensatione Pontificia.
63. 84. Hinc omisso Denuntiationum in supplicatione debet exprimi.
64. 85. Intelligi hoc debet, quaecumque sit Impedimentum Dirimens.
65. 86. Et extenduntur poene istae etiam ad casum, quo Matrimonium tale contractum est coram Parocho, & testibus.

§7. Parochus, vel sacerdos alius assistens Matrimonio, non præmissis. Denuntiationibus, incurrit suspensionem triennem.

§8. Et hanc incurrit etiam Parochus, si Matrimonium ita contrahendum non impedit.

Quæritur 1. Quid sint Denuntiationes, quæ præmitti solent, & debent Matrimoniali Contractui? *¶* Denuntiationum nomine intelliguntur proclamationes, sive admonitiones publicæ, quæ præmittuntur Matrimonio contrahendo in eum finem, ut si quis aliquid impedimentum Canonicum novit inter Sponfos, intra terminum competentem illud manifestet Parocho, ad ejus investigationem obligato ex officio, & præcepto Concilij Lateranensis, quod refertur c. *fin. pr. h. tit.*

2 Quam Constitutionem innovârunt Concilij Trid. PP. dum *Sess. 24. c. 1. §. cui malo, de reform. Matr.* præceperunt, ut *imposuerunt, antequam Matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho, tribus continuis diebus festivis, in Ecclesia, inter Missarum solemnias &c. publicè denuntietur, inter quos Matrimonium fit contrahendum &c.*

3 Quodsi probabilis conjectura afferatur subesse Impedimentum aliquod, interdicti Matrimonium debet Sponsis, donec cognoscatur, utrum Impedimentum tale verè subsit. Hinc diversa est ratio Matrimonij contrahendi, & jam contracti; nam ad impediendum Matrimonium contrahendum non requiritur plena probatio, quæ tamen requiritur ad illud dissolvendum. *Ratio disparitatis est*, quia in primo casu agitur de peccato vitando, quod committeretur, si contraheretur Matrimonium in casu prohibito; de peccato vitando autem non agitur in casu secundo, quippe quo conjuges defenduntur beneficio possessionis, per Matrimonium bona fide contractum obtentæ.

4 Quæritur 2. An licitum sit Matrimonium absque dispensatione, Denuntiationibus non præmissis, contractum? *Certum est*, esse illicitum, ut rectè advertunt Navar. *Man. c. 16. n. 36.* Sanch. *l. 3. de matrim. D. 5. n. 6.* Gutier. *de matr. c. 56. n. 4.* Conink *D. 27. de matr. dub. 5. n. 51.* Laym. *l. 5. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 9.* Barbof. *de Offic. Episc. alleg. 32. n. 2.* Herinx. *in fin. h. tit. n. 10.* Gonzal. *ibid. n. 7.* Pirhing. *hic n. 27.* Schambog. *n. 23.* Wiestner *n. 3.* Reiffenstuel *n. 4.*

5 *Dubitari potest*, quale peccatum sit Denuntiationes absque debita dispensatione omittente? *Sotus in 4. dist. 23. q. 1. art. 2. c. 11.* censet non esse mortale, nisi casu, quo Statuto particulari Diocesis contra omittentes lata est poena Excommunicationis. Cujus sententiam mitigat Petr. de Ledesma, & licet *q. 45. de matr. art. 5. punct. 1. dub. 3. concl. 1. §. 2.* puret sententiam Soti fuisse veram ante Trid. tamen *p. 3. dub. 1. concl. 1. §. 2.* docet post Trid. esse

peccatum mortale. *Excipit casum*, si Parochus adhibuisset diligentiam debitam ad excutiendum, an subsit aliquod impedimentum; tunc enim Parochum, qui eas omittet, nisi omissioni itatura esset Excommunicatio in Diocesi, putat peccatum venialiter tantum, quod hac diligentia adhibita, omisio reputetur res levis.

Sed dicendum, eo casu peccare lethaliter tam Parochum assistentem Matrimonio, quam ipsos contrahentes, si Denuntiationes culpabiliter omittantur. Ita præter *citt. Sylv. V. Matrimonium 2. q. 17. dict. 3.* Paludan. *in 4. dist. 28. q. 2. art. 1. n. 10.* Carrerius *l. 4. de Sponsal. c. 7.* Henriq. *l. 11. de matr. c. 7. n. 1.* in *Comment. lit. C. Ludov. Lopez p. 1. Instru. de matr. c. 39. fol. 1060. col. 1. §. sed si quis*, & unanimes cæterorum. Sumitur 1. ex verbis tum *Concil. Later. relati c. fin. h. tit.* tum Trid. *c. 1. cit.* nam Lateranense *l. cit.* utitur verbis gravibus, & grave præceptum significantibus, *Penitus inibemus, prohibentes etiam, nequis Sacerdos talibus conjugijs interesse præsumat*: quod Decretum innovans Trid. verba similiter præceptiva adhibet. **2.** Ex gravitate materiæ, & finis; intenditur enim per Denuntiationes, ut recitari, an nullum inter Sponfos impedimentum subsit, propter quod Matrimonium non subsisteret. **3.** Ex gravitate poenarum, quas Trid. sine Denuntiationibus Matrimonium contrahentibus infligit; nam poenæ istæ tales sunt, ut non nisi graviter delinquentibus infligi soleant.

Neque refert, quamvis tubinde constet, nullum Impedimentum subesse, ut bene notant Pirhing, Schambog. *l. citt.* quia Lex non definit obligare, evanisi ejus ratio in particulari hic & nunc cesset. Quod intelligendum est, si omnes Denuntiationes omittentur; nam si aliqua tantum omittatur casu, quo moraliter certum est, nullum subesse Impedimentum, Sanch. *l. cit. n. 7.* Barbof. *n. 5.* Pirh. Schamb. *l. citt.* putant omissionem illam peccatum mortale non fore, quod levis materia sit, partialisque præcepti. Conink tamen *n. 51. cit.* judicat id sine gravi causa non facile admittendum; & talem Parochum ait graviter ab Episcopo puniendum; quia res hæc non debet relinquì Parochorum arbitrio.

Quæritur 3. An Matrimonium absque dispensatione, Denuntiationibus non præmissis, contractum sit validum? Negant aliqui tacito nomine relati apud Sanch. *l. 3. de Matr. D. 5. n. 2.* cui sententiæ patrocinari viderur. **1.** *Regula 64. in 6.* juxta quam, *que contra Jus sunt, debent utique pro infectis haberi.* **2.** Jus Civile *l. non dubium 5. c. de Legib.* ubi Theodosius, & Valentinianus Imp.

Nullum pactum, inquit, nullam conventionem, nullum contractum inter eos uideri volumus subsecutum, qui contrahunt, Lege contrahere prohibente. 3. *Authoritas Trid. quod c. 1. cit. de contractu Matrimonij agens, per ablativum absolutum, Denuntiationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, permittit, ut ad celebrationem Matrimonij procedatur.* atqui ablativus absolutus conditionem importat *l. à testatore 109. ff. de condit. & demonstr. conditio autem formam l. qui heredi 44. & l. Mevius 55. ff. eod. omittit uero formam in quacunque minima parte uitiat actum l. temporibus 1. in fin. ff. de iuspic. ventr. 4. ratione: quia Trid. c. 1. cit. Parocho concedit potestatem assistendi Matrimonij, non absolutam, sed limitatam, scilicet præmissis Denuntiationibus. igitur non præmissis Denuntiationibus, assistendo Matrimonij, fines potestatis sibi concessæ excedit, eique assistit, non ut Parochus, sed ut privatus, requiritur autem ad valorem Matrimonij præsentia Parochi, ut Parochus est. ergo assistendo, non præmissis Denuntiationibus, nihil agit, & invalida est ipsius præsentia. 5. *Trid. l. cit. constituit ordinem, quo procedendum est ad Matrimonium celebrandum, nempe ut præcedant Denuntiationes, & ut istæ fiant tribus diebus festis continuis, & tandem ut ipse contractus celebretur coram Parocho, & testibus, atqui forma actus nihil aliud est, quam quædam ordinata series rem ad substantiam deducens, ut cum Baldo tradit Decius in l. hac consultissima n. 10. C. qui testam. facer. poss. igitur totus hic ordo est de essentiali forma.**

9. Sed omnino tenendum est, quod Matrimonium tali casu contractum adhuc sit validum. Ita Navar. *Mau. c. 22. n. 72. Henriq. l. 11. c. 5. n. 1. Gutier. p. 1. de Juram. c. 51. n. 21. & de Matr. c. 56. n. 2. Sanch. D. 5. cit. n. 3. Comar. D. 27. de Sacram. dub. 1. n. 10. Pont. de Matr. l. 5. c. 30. n. 2. Layman. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 9. Barbof. de Offic. Epif. alleg. 32. n. 1. Pal. tr. 28. D. 2. p. 13. §. 1. n. 2. Bosco p. 5. de Matrim. D. 11. sect. 10. concl. 1. Zypæus l. 4. consult. 2. n. 3. & consult. 5. n. 1. §. itaque. Gonzal. in c. fin. h. tit. n. 7. Vallenf. hic n. 5. Honor. n. 6. Pirhing n. 27. Schambog. n. 23. Wiestner n. 5. Reiffenstuel n. 15. Magnif. P. Schmier p. 3. de sponsal. & Matr. c. 5. n. 174. & confirmatur ex pluribus Declarationibus Cardd. quarum una apud Bosco l. cit. n. 6. habet: 3. *Congr. Concil. censuit, Matrimonium contractum, non præmissis Denuntiationibus, nisi aliud obstat, irritum non esse.**

10. Ratio est, quia si Denuntiationes de substantia Matrimonij forent, tunc vel fuissent jam de Jure antiquo, vel solum cæpissent esse de Jure nouo Trid. neutrum dici potest: non primum; quia non extat ullus Canon, aut Juris antiqui textus, quo irri-

tata sint ejusmodi Matrimonia: imò Trid. c. 1. cit. Anathemate fulminat eos, qui negaverint, Matrimonia, quæ ante Ecclesiæ irrationem clam contracta sunt, vera, & rata esse. *Non secundum;* quia Trid. PP. in suo Decreto solum usi sunt uerbis præceptiuis, non irritantibus, vel annullantibus contractum, quibus tamen usi sunt, cum agerent de Matrimonio contracto sine Parocho, & testibus. igitur uidetur Trid. ipsum fecisse discrimen inter Matrimonium contractum, Denuntiationibus non præmissis, & inter Matrimonium contractum sine Parocho, & testibus, & primum prohibuisse solum, alterum etiam irritasse. Accedit, quia si Denuntiationes essent de substantia, non possent subungi Matrimonio jam contracto; individuum enim est, quidquid ad solennitatem actus pertinet, ut nec dividi, nec separari ab actu possit *l. cum antiquitas 28. C. de Testam. & l. Heredes palam 21. ff. qui Testam. facer. poss.* Denique quoties dispositio præfigens tempus, concedit Judici arbitrium in prorogatione temporis, non dicitur illud de forma, ut bene probat Felin. in c. cum dilecta n. 6. §. octavum signum, limit. 1. de Rescript. sed Trid. c. 1. cit. concedit Ordinario arbitrium in prorogandis, vel omittendis Denuntiationibus. ergo eæ non pertinent ad formam, & essentiam Matrimonij.

Neque obstant Argumenta opposita.

Ad 1. & 2. ut rectè Perez de Matr. D. 43. sect. 1. n. 4. Pal. tr. 3. D. 2. p. 8. n. 2. & 3. & alij monent, textus allegati intelligi solum debent de Jure, sive Lege, quæ non sistit intra prohibitionis terminos, sed utitur uerbis irritantibus, aut formam substantialem præscribit actui. Accedit, quia, ut Regulæ instar tradit Decius in c. 2. de testib. n. 17. §. secus si temporalis, & Rota in noviss. tom. 1. decis. 750. c. 1. specialis Matrimonij favor est, quod nunquam irritetur prohibitione simplici, & quæ clausulâ irritante non muniatur. Ad 3. Ea conditio jam antiquo Jure requirebatur. igitur ejus expressio nihil novi operari debet, præsertim cum ipsum Trid. l. cit. Denuntiationes requirit, & fieri præcipiat vestigijs sacri Concilij Lateranensis inbarendo, ex cujus Decreto ad substantiam non requirebantur. Ad 4. Parocho datur limitata potestas quoad reatè, & ritè agendum, dum Trid. præcipit, ut Denuntiationes præmittat; non tamen quoad validè agendum: hinc Matrimonio assistens, omittis Denuntiationibus, adhuc assistit, ut Parochus. Ad 5. Solum defectus formæ substantialis actum uitiat. ad hanc autem non pertinet ordo hic præscriptus, ut est ostensum.

Quæritur 4. Ubi Denuntiationes Matrimonij fieri debeant? *Certum est 1. regulariter saltem eas faciendas in Ecclesia inter Missarum solennia; nam ita statuit*

Innocentius III, in e. *su. pr. h. tit. ibi*: In Ecclesia per Presbyteros publice proponantur. Et quidem per Parochum proprium, ut inquit Trid. *Seff. 24. c. 1. de reform. matr. ibi*, a proprio contrahentium Parocho. Possunt tamen illæ etiam ab alio fieri de Parochi licentia, quamvis is Laicus duntaxat sit; sic enim teste Sanch. *l. 3. de Matr. D. 6. n. 5. su.* alicubi Denuntiationes istæ fieri solent per ædituum. Neque obstant verba *c. su. cit. ibi, per presbyteros*; nam ut Hostiens. *ibid. v. Presbyteros*; Joan. Andr. *n. 7. Alex. de Nevo n. 16.* explicant, per ea verba Pontifex noluit prohibere Parocho, ne vires suas committat alteri quoad Denuntiationes; adhuc enim censentur per ipsum factæ, cum is committat verè, cuius auctoritate, vel mandato - committi probatur *c. mulieres 6. su. de sent. Excom.*

13 Conventit inter DD. 2. casu, quo Sponsi ad diversas Parochias spectant, Denuntiationes faciendas non in una tantum Parochia, sed in utraque. Ita Henriquez *l. 11. de Matr. c. 7. n. 1. Segura p. 2. Direct. Jud. c. 16. n. 19. Gutier. de Matr. c. 56. n. 5. Zerol. prax. Episc. v. Matrimonium*, Sanch. *D. 6. cit. n. 4. Conink D. 27. de Sacram. n. 46. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 32. n. 10. Pal. tr. 28. D. 2. p. 13. §. 3. n. 2. Bosco p. 5. de Matr. D. 11. sect. 10. concl. 3. Gonzal. in e. *su. h. tit. n. 7. Engl. hic n. 4. Pirhing n. 28. Schambog. n. 24. König n. 8. Reiffenstuel n. 8.* & colligitur ex Trid. *c. 1. cit. ibi A proprio contrahentium Parocho.* Accedit Declaratio Cardinalium, quam allegat Bosco ex Variacio his verbis: Quando Matrimonium contrahitur inter duos de diversis Parochiis, debent in ambabus fieri Denuntiationes. Idem habetur in *Ritual. Rom. de Sacram. Matr. ibi, Si vir, & mulier Parochia sint diverse, in utraque Parochia fiant Denuntiationes.* Ratio est, quia sic facilius deteguntur impedimenta, siquæ se tenerent ex parte unius, vel alterius.*

14 Simili modo exploratum inter DD. 3. est, non esse necessarium, ut semper in eo loco, ac Parochia, ubi Matrimonium contrahitur, Denuntiationes præcesserint; sed potest istud contrahi alibi, ut si duo, in Civitate domicilium habentes, cum licentia, & iusta de causa Matrimonium velint celebrare ruri; vel si post Denuntiationes factas in loco, ubi hætenus habitârunt, aliò migrare, ibique contrahere velint; quia universim Trid. fatissit, si ibidem Matrimonia denuntientur, ubi contracturi Matrimonium tempore Denuntiationum Parochiani sunt. König *n. 8. hic.*

15 Dubium, & non levis Controversia DD. est, in qua Parochia fieri Denuntiationes debeant, quando Sponsi, antequam denuntiaretur Matrimonium, domicilium suum transfulere aliò? Segura *p. 2. Direct. Judic. c. 56. n. 19. Sanch. l. 3. de Matr. D. 6. v. 6.*

Gutier. de Matr. *c. 56. n. 6. Barbof. de potest. Episc. alleg. 32. n. 11.* & communior aliorum, adducta pro se etiam *Declar. Cardd. vult*, eas faciendas in Parochia, in qua diutius versati sunt, & verisimilius est fore, ut facilius sciantur impedimenta, qualis ordinariè est Parochia, ubi Parentis utriusque habitatio est. *Rationem* dant; quia tali modo magis fatissit intentioni Concilij Trid.

Contra Ant. Cuchus *l. 5. Inst. t. 11. n. 29.* dicit, attento Decreto Concil. Trid. fatissit esse, si Denuntiationes fiant in Parochia, in qua celebratur Matrimonium, additque sic PP. Concilij Interpretes declarasse. Videtur istud probari *arg. Trid. c. 1. cit.* ubi expressè disponitur, ut denuntiationes fiant a proprio contrahentium Parocho, atqui Parochus illius Parochia, in qua contrahentes vi domicilij, vel quasi sunt veri Parochiani, & ubi alia Sacramenta, Sepulturam, Verbum DEI, & reliquam animarum curam recipiunt, est verus, ac proprius ipsorum Parochus; nam potest, & debet assistere ipsorum Matrimonio, quod non potest, si verus ipsorum Parochus non esset, ergo &c.

Videtur dissensio hæc tolli posse operatione distinctionis: Vel enim Sponsi, in loco, in quo defacto domicilium, vel quasi habent, jam diu fatissit morati sunt, ita, ut noti ibidem sint fatissit, vel contra recens illuc venerunt, ut pauci ibi eosdem noverint. Si primum, cum Pont. *l. 5. de Matr. c. 30. n. 5. Bosco p. 5. D. 11. sect. 10. concl. 3. n. 59. Reiffenstuel hic n. 11. Magnif. P. Schmier p. 3. de Sponsal. c. 5. n. 178. & duob. seqq.* dico sufficere, si Denuntiationes fiant in utriusque Parochia illa, in qua tempore Denuntiationum ita habitant, ut ratione Domicilij veri, vel quasi Parochiani illius sint: & hoc probat argumentum secundæ sententiæ.

Si secundum, cum Gutier. Pont. Barbof. Conink, Bosco, Reiffenstuel, Schmier, & alijs dico Denuntiationes faciendas etiam in Parochia, ubi prius Sponsi, vel unus eorum habitaverunt: quod evincit Argumentum sententiæ primæ, & colligitur *arg. c. su. cit.* ubi præcipitur, ut præter Denuntiationes in Ecclesia factas, Presbyteri nihilominus investigent, utrum aliquod impedimentum obijisset. Ratio est, quia ibi melior habetur personarum noticia, an aliquo impedimento affectæ sint. Addidi Denuntiationes faciendas etiam in tali Parochia; nam præterea etiam fieri debent in Parochia Domicilij, vel quasi, ut patet tum ex Argumento sententiæ secundæ, tum etiam ex eo, quia etiam in hoc loco Sponsi contrahere potuerunt Impedimentum vel impediens v. g. per Sponsalia cum alia inita, vel dirimens v. g. per copulam carnalem cum Sorore Sponsæ, igitur fient Denuntiationes in utraque Parochia cumulativè.

Neque obstat Trid. quod *c. 1. cit. vide-19* tur asserere, quod sufficiat, si à proprio con-

trahentium Parocho Denuntiationes fiant; tum quia *cit.* Concilium non corrigit, sed potius confirmat *c. fin. cit.* tum quia finis Concilij idem est, qui Juris communis, scilicet, ut impedimenta, siquæ sunt, facilius detegantur, cui fini nullatenus satisfaceret, si sponsi recenter ad aliquam Parochiam venientes, solummodo ibidem, & non, ubi diutius morati sunt, denuntiarentur, conf. nec Lex Trid. observaretur *arg. Reg. 88. in 6. ibi. Certum est, quod is committit in legem, qui Legis verbum complectens, contra Legis naturam voluntatem.* Quandonam autem fieri debeant Denuntiationes etiam in alia Parochia, quàm in ea, in qua quis defacto ratione domicilij, vel quasi Parochianus est, relinquitur iudicio prudentum, præsertim Ordinariorum, ad quos in casu majoris difficultatis, aut dubij, ubinam Sponsi denuntiarī debeant, recurrere debent Parochi, ut *l. cit.* observant Pontius, & ex hoc P. Reiffenstuel.

20 Ex quo sequitur, non esse universalem Regulam, quod Sponsi semper debeant denuntiarī in Parochia, in qua nati sunt, prout aliqui videntur exigere; quia 1. Concilium solum requirit, ut Sponsi denuntientur in Parochia propria, quæ sæpe non amplius est locus Nativitatis, sed habitationis. 2. Quia non raro contingit, quod aliqui ante annos pubertatis, vel paulò post à loco nativitatis discedant, & per complures annos morentur alibi. 3. Quia contingit nonnunquam, aliquem diutius morari extra, quàm in loco nativitatis suæ. In quibus casibus planè non apparet, cur in loco nativitatis Denuntiationes fiant, cum neque textus, neque finis, neque ratio Concilij Trid. id exigat.

21 Hinc *cit.* P. Reiffenstuel n. 14. concludit, nunquam videri necessarium, ut Denuntiationes fiant in loco nativitatis Sponsorum, quando ipsi jam per quinque, vel sex annos in alio versantur loco, ibique ratione Domicilij, vel quasi Parochiani effecti sunt, præsertim si locus nativitatis multum distet, prout contingit in famulis, & opificibus, nisi forsitan specialis occurreret ratio, aut circumstantia prudens dubium causans, vel aliud exigens. Accedit, quia si locus nativitatis multum distat, ordinariè concurrens una ex causis dispensandi infra referendis. Unde idem *author* adjungit, pro cautela bene facturum Parochum, si ab alienigenis Juramentum exigat, quod sint liberi ab omni vinculo Matrimonij, & Sponsalium.

22 Quæritur 5. Quando Denuntiationes sint faciendæ? R. fieri possunt quocunque tempore, etiam si tale sit, quo Nuptiæ aliàs celebrari prohibentur: conf. fieri possunt etiam tempore Adventus, & in Quadragesima. Gonzal. *in c. fin. b. tit. n. 7.* Ex diebus huic negotio Trid. selegit dies festos, R. P. Schmalzgrueber L. IV.

& quidem inter Missarum solennia, ut *suprà* dictum; quia ad hæc audienda istis diebus ad Ecclesiam major convenit frequentia populi, ut adeo facilius speretur impetranda Impedimenti, si quod subesset, notitia.

Et quidem 1. Denuntiatio hæc debet esse trina; sic enim Trid. *c. 1. cit. ibi. Ter - - publice denuntietur.* Excipitur, si ex causa, quia v. g. timetur, ne Matrimonium malitiosè impediatur, una solum faciendæ sit. Sed tunc non statim post ejusmodi Denuntiationem ad Matrimonij contractum est procedendum; sed aliquo temporis spatio. e. g. duobus, vel tribus diebus est expectandum, ut rectè monent Segura p. 2. *Direct. c. 16. n. 20. § 21. Sanch. l. 3. D. 6. n. 8. Barbol. de Offic. Episc. alleg. 32. n. 54.* aliàs inutilis foret Denuntiatio.

2. Fieri debent tribus diebus festis continuis, ut iterum decrevit Trid. *l. cit.* Continui autem ex mente Synodi laudatè dicuntur dies festi, inter quos non mediant alia Festa, etsi intercedere possint, ac debeant aliquot dies profesti: idque ut obtineatur finis Concilij, qui est, ut detegantur impedimenta inter utrumque Sponsum fortè latentia: qui non obtineretur tam facile, si Denuntiationes vel citò nimis sibi succederent, vel nimium differrentur; primo enim casu tolleretur tempus necessarium ad detegenda impedimenta, secundo periculum foret, ne Denuntiationibus nimium interruptis, Parochiani illarum obliviscantur. Segura n. 20. *cit.* Sanch. n. 8. Gutier. de Matr. c. 56. n. 5. *§. addit.* Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 10. Pirh. *hic n. 28.* Schambog. n. 24. Zœf. n. 2. Wiestner n. 7. Reiffenstuel n. 6. Caterum volunt Gutier. de Matr. c. 56. *cit. n. 4.* Reginald. *prax. l. 21. n. 225.* Reiffenstuel *hic n. 6.* non mortaliter, sed venialiter tantum peccare Parochum, qui non continuis diebus festis, uno, alteròve etiam non immediatè succedente Festo neglecto, Denuntiationes faceret, dummodo tandiu non differat, ut periculum sit, ne populus obliviscatur Denuntiationum præcedentium; quia videtur esse materiæ levitas.

3. Fieri Denuntiationes, ut dictum est, debent in Ecclesia inter Missarum solennia, prout iterum constat ex Trid. *c. 1. cit.* ob majorem concursum populi, qui ibidem fieri consuevit. Hinc si etiam extra Ecclesiam, & die non Festo ad concionem v. g. audiendam conflueret populus, etiam tali loco, & die denuntiarī Matrimonium posset; quia Concilium, dum præcipit Denuntiationes fieri in Ecclesia, & diebus festis, inter Missarum solennia, solum spectare videtur frequentiam populi, ut scilicet ad multorum notitiam nuptiæ celebrandæ perveniant, quò facilius impedimenta detegantur: unde si finis iste obtineri possit, etiam si Matrimonium denuntietur extra Ecclesiam,

R

&

& die non festo, nihil impedit illud ita denuntiari. Sanch. l. 3. de Matr. D. 6. n. 9. § 50. Laym. c. 4. cit. n. 10. Gutier. c. 56. cit. n. 8. Barbof. alleg. 32. n. 15. § 16. Pal. tr. 28. D. 2. p. 13. §. 3. n. 4. Bosco p. 5. D. 11. sed. 10. concl. 3. n. 44. Gonzal. in c. fin. cit. n. 7. Clericat. de Matr. decis. 34. n. 10. Engl. hic n. 4. Pirh. n. 28. fin. König n. 7. Reiffenstuel n. 7. Wiestner n. 8. Magnif. P. Schmier p. 3. de Sponsal. c. 5. n. 177. qui tamen moment, hac in re cujusque Ecclesie consuetudinem observandam: qua seclusa, alij cum Monacell. p. 1. tit. 8. form. 6. n. 1. requirunt ad hoc dispensationem Episcopi: imò Nicol. Lucubr. civil. l. 1. tit. 10. de nupt. n. 63. putat, quòd sententia, quæ negat Episcopum posse in hoc dispensare, sit tutior, ubi non adest consuetudo; & hanc partem negativam teste Pignarell. tom. 9. consult. 133. n. 90. secuta fuit S. Congr. Concl.

25 Quæritur 6. Quis dispensare possit, ut omittantur Denuntiationes Matrimonij? *ny.* attento Jure antiquo non poterat dispensare Episcopus; quia erant præcepta in Concilio Generali Lateranensi, in cujus Legge nequit Episcopus regulariter dispensare, nisi quando periculum est in mora, & ad Pontificem accessus non datur. Hodierno Jure ex justa causa dispensare, & remittere denuntiationes potest Ordinarius; quia *bujus prudentie, & judicio Sancta Synodus Trid. id relinquit*, ut dicitur *sess. 24. c. 1. cit. Dixi Ex justa causa*; quia hæc est de essentia Dispensationis, cum Dispensatio facta sine justa causa non sit Dispensatio, sed dissipatio. Hinc, ut licet, imò validè dispensare possit Episcopus, necessarium est, ut prius de iustitia causæ cognoscat: quod inquit Trid. dum enim remissionem Denuntiationum relinquit prudentiæ, & judicio Ordinarij, permisit illam non cuicunque illius arbitrio, sed quod ratione regulatum sit, ut notat Henric. l. 11. de Matr. c. 5. n. 5. Segura p. 2. Direct. c. 16. n. 17. Gomez Bull. cruciat. c. 4. q. 4. n. 26. Cevall. opin. comm. q. 604. n. 103. Rodriq. tom. 1. Summ. c. 217. n. 3. edit. 2. Gutier. de Matr. c. 57. n. 1. Sanch. l. 3. de Matr. D. 8. n. 1. Barbof. alleg. 32. n. 38. conf. si Ordinarius absque justa causa dispenfet in Denuntiationibus, peccabit lethaliter; quia agit contra Legem in materia gravi, ut notat Sanch. D. 8. cit. n. 2.

26 Dub. 1. Quisnam veniat hoc loco nomine Ordinarij? *ny.* hoc nomine venit non tantum Episcopus, & Sedis Apostolicæ Legatus respectu suæ Provinciæ, sed etiam Capitulum Sede vacante, & Prælati quicunque, qui Jurisdictionem quasi Episcopalem in certum territorium, & populum obtinent, & nulli Dicecesano subiecti sunt, ut cum Navarro, & alijs DD. non paucis observat Sanch. D. 7. cit. n. 4. Barbof. in c. 1. Trid. cit. n. 52. Wiestner hic n. 9. Reiffen-

stuel *ibid.* n. 35. Quodsi contrahentes sunt ex diversis Dioecesibus, utriusque Prælati potest cum utroque dispensare, & unius Dispensatio sufficit; quia in hac re conjuges censentur quasi una persona, & ratione connexionis causæ uterque alterius Prælato censetur subiectus. Sanch. D. 7. cit. n. 7. Gutier. c. 56. n. 6. Conink D. 27. n. 54. Barbof. alleg. 52. n. 11. Reiffenstuel hic n. 36. & probat praxis, ac consuetudo recepta.

Dub. 2. Utrum Denuntiationes remittere absque speciali commissione possit etiam Vicarius Generalis? Negant Menoch. conf. 69. n. 55. vol. 1. & de arbitr. cas. 453. n. 5. Henric. l. 11. de Matr. c. 5. n. 5. Pont. l. 6. de Matr. c. 31. n. 5. ex ratione, quia in generali concessione, aut commissione Vicariatus non venit potestas dispensandi, nisi specialiter committatur, ut habet Glossa communiter recepta in *can. que de causa 9. caus. 2. q. 5. V. quidquid*. Accedit Declaratio Cardd. stans pro negativa, prout ex Henriquez testatur Pont. l. cit.

Sed melius affirmat Sanch. l. 3. de Matr. D. 7. n. 10. Gutier. de Matr. c. 56. n. 11. Conink D. 27. n. 55. Pal. tr. 28. D. 2. p. 13. §. 4. n. 2. Barbof. alleg. 32. n. 28. Sperell. decis. 97. Gonzal. in c. fin. b. tit. n. 7. Clericat. de Matr. decis. 34. n. 17. Monacell. p. 1. tit. 8. form. 6. n. 4. Pirh. hic n. 29. Schambog. n. 26. Wiestner n. 10. Reiffenstuel n. 34. & plurimi alij maximi nominis, & notæ DD. quibus favet plurimum Germaniæ nostræ Diocesium usus, & praxis, quæ optima interpretes Legum est: imò pateocinatur ratio ipsa; nam Tridentinum potestatem dispensandi in Denuntiationibus concedit Ordinario, atqui Ordinarij nomine, si materia Officio illius conveniat, & ipse non sit expressè exclusus, venit etiam Episcopi Vicarius Generalis in Spiritualibus, quippe qui cum Episcopo suo idem Tribunal, & Jurisdictionem habet. ergo &c. Conf. Nam ut Paludan. in 4. disp. 28. q. 2. art. 3. n. 21. testatur, Vicarius Generalis ex generali consuetudine etiam ante Trid. in Denuntiationibus dispensare poterat, atqui potestas ista per Concilium Trid. ipsi non est adempta. ergo etiamnum potest.

Excipitur, nisi Episcopus facultatem dispensandi in Denuntiationibus sibi reservaret; tunc enim non posset Vicarius Generalis Episcopi. Gutier. l. 1. qq. can. c. 19. n. 15. Sanch. l. cit. n. 13. sicut enim potest Episcopus totum officium revocare, ita & partem.

Ad Argumentum oppositæ sententiæ dicendum, quamvis ex generali commissione Vicariatus Vicarius Generalis Episcopi non possit dispensare in omnibus, in quibus potest dispensare Episcopus, posse tamen in casibus, in quibus Jus ipsum Ordinario in genere potestatem dispensandi concedit, prout fit in Denuntiationibus. Ad Conf. Declaratio illa non

non obftat; tum quia alij fideliffimi colle-
tores eam non invenerunt; tum quia dato,
quod exifteret, Vicarius adhuc poffet difpen-
fare ex vi confuetudinis, quam Trid. non
revocavit.

30 Dub. 3. An Epifcopus poffit alicui
delegare facultatem difpenfandi in Denuntia-
tionibus? Negant nonnulli cum Menoch, *conf.*
69. à n. 55. vol. 1. ex ratione, quia cum eli-
gitur perfonæ induftria ad aliquod munus
obtinendum, id delegari nequit. *c. fin. §. is au-
tem. de Offic. delegat. & c. is cui 12. eod. in 6.*
videtur autem in hac difpenfatione electa in-
duftria perfonæ Epifcopi; tum quia Trid.
eam remittit iudicio, & prudentiæ Ordina-
rij; tum quia agitur de negotio arduo: ex
quorum utroque induftria perfonæ electa
colligitur, ergo &c. *Conf.* Ex generali prin-
cipio, quod regulariter commiffio facta,
nomine proprio, & Dignitatis expreffo, non
tranfeat ad fuccefforem in Dignitate; & ratio-
nem DD. dant, quia videtur electa induftria
perfonæ, atqui etiam Trid. expreffit in no-
ftro cafu nomen Dignitatis, dum Ordina-
rio difpenfatio nem committit. ergo &c.

31 Sed verius eft poffe Epifcopum fa-
cultatem hanc delegare alteri. Ita Hoftienf. *in*
c. litteras de reftit. fpoliat. paulò post pr. Abb. in
c. litteris n. 2. de in integr. reftit. Rebuff.
*prax. Benef. in forma Vicariatus n. 155. Co-
var. p. 2. de Sponfal. c. 8. §. 10. n. 1. fin.*
Sanch. l. 3. de Matr. D. 7. n. 20. & alij ab hoc
*citt. juxta quos Epifcopus caufas Matrimo-
niales potefl generaliter delegare. igitur etiam*
potefl tatem difpenfandi in Denuntiationibus
faciendis. Idem dicendum de Vicario
*Generali Epifcopi; quia etiam ipfe eft Or-
dinarius: & quamvis non poffit delegare*
*potefl tatem fuam omnem, confituendo Vi-
carium alium, potefl tamen delegare unam,*
vel plures caufas. Sanch. n. 21. & ibi citt.

32 Ad argumentum oppofitum non eft
univerfaliter verum, eligi perfonæ indu-
ftriam, quando negotium eft arduum, &
committitur prudentiæ alicujus; fallit enim,
quando delegatio fit perfonæ incognitæ, &
indeterminatæ, ut Prælati præfentibus, &
futuris, prout hic contingit. *Al Conf.* Sim-
pliciter Regula ibi allata folum procedit,
quando commiffio fit perfonæ cognitæ; fe-
cus, fi fuerit incognita, & indefinite omni-
bus Ordinarijs, etiam in futurum extitu-
ris.

33 Quæritur 7. Quæ fint juftæ caufæ, ob
quas Denuntiationes remitti poffunt? R.
Has referunt Stephan. Gratian. *Discept. for.*
c. 83. à n. 15. Sanch. l. 3. de Matr. D. 9.
n. 3. & plurib. feqq. Tann. D. 8. q. 3. dub.
6. n. 129. & feqq. Conink D. 27. de Sacr. n.
57. Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 11.
Barbot. de potefl. Epif. alleg. 32. n. 40. &
feqq. Pal. tr. 28. D. 2. p. 13. §. 4. n. 8. Gon-
21. in c. fin. b. tit. n. 7. Gobat tr. 10. n.
431. Clericat. decif. 34. n. 19. Vallenf. hic n.
R. P. Schmaizgrueber L. IV.

2. *§. 3. Engl. n. 6. Pirh. n. 29. König n. 9.*
§. 10. Wiefner n. 12. Reiffentuel n. 19.
§. feqq. Magnif. P. Schmier p. 3. de Sponf.
Matr. c. 5. à n. 189. & funt fequen-
tes.

1. Quando adest probabilis fufpicio,
& timor, ne fi tot præcefferint Denuntia-
tiones, Matrimonium malitiosè impedia-
tur; tunc enim vel una tantum Denuntiatio
fieri, vel etiam omnes remitti poffunt: me-
minit hujus caufæ ipfum Trid. *feff. 24. c. 1.*
¶. quodfi de reform. Matr. Addidi, malitio-
sè; fecus enim dicendum, quando adest jufta
impediendi caufa, ob notabilem difparitatem,
vel quando parentes, qui impedire Matrimo-
nium volunt, nullâ utuntur violentiâ, fed
precibus, & fuafionibus: quia hoc cafu ni-
hil malitiæ adest, fed jure fuo utuntur, bene
confulentes filijs, *Sanch. l. cit. n. 10.*

2. Si per Denuntiationes Sponfi ex-
ponerentur pudori, & ludibrio hominum:
quod plerumque contingit, fi fenex cum
juvencula, nobilis cum plebeia &c. fit co-
pulanus. Proceditque hoc non tantum,
quando timetur impediendum Matrimonium
ob hanc difparitatem, ut quidam volunt, fed
etiam, quando illius impediendi nullus eft
timor; quia quædam fit irreverentia Sacra-
mento, dum contrahentes irridentur. *Sanch.*
n. 4.

3. Si ex publicatione Matrimonij
probabiliter timeatur scandalum publicum in-
famix, vel aliud damnum corporis, aut
animi, ut fi concubinarium concubinam,
quæ publicè exiftimabatur effe ipfius uxor,
velit uxorem ducere; vel fi publicus qui-
dem eft concubinarium, & ipfe in articulo
mortis conftitutus, velit cum concubina
contrahere Matrimonium, ut per illud pro-
les ex ea fufcepta legitimetur; tunc enim
cum ipfo difpenfari in Denuntiationibus po-
teft, cum nulla urgentior ratio affignari
poffit. Quod etiam extendit *Sanch. n. 19.*
ad cafum, quo nulla existente prole, con-
cubinam, erga quam valde affectus eft, du-
cere vult, ut in bono ftatu decedat, & fe-
curius hoc modo ad vitam alteram tran-
feat; quia hoc maximè faluti animæ com-
petit.

4. Si Reges, Duces, alique Magna-
tes contrahant; horum enim connubia,
quia ignota effe non folent, propterea etiam
denuntiarum non confueverunt. Quod ex-
tendunt *Sanch. n. 7. Bosco p. 5. D. 11.*
feff. 10. concl. 6. n. 146. Reiffentuel hic n.
24. etiam ad aliorum Matrimonia, quan-
do nullius fubefl impeditenti timor; nam
Denuntiationes funt caufâ detegendi im-
pedimenti: & generaliter Navar. Man. c.
16. n. 37. docet, juftam caufam effe difpen-
fandi, quando ceffant omnia inconuenientia,
ob quæ vitanda Denuntiationes funt; quia
licet hoc cafu non ceffer Lex, finis tamen ejus-
dem ceffans dat caufam difpenfandi in Legge.

R 2

5. Si

7. Si Matrimonium femel solemniter celebratum, postea ob repertum latens impedimentum, renovato consensu, ratificandum est: quam causam ab omnibus admitti testatur Sanch. n. 9. ad vitandum scandalum.

86 6. Si instet tempus Adventus, vel Quadragesimæ, quo prohibentur nuptiæ benedici, & simul periculum sit fornicationis inter Sponfos, vel dissolutionis Sponsalium casu, quo diutius differrentur nuptiæ; tunc enim, prævia tamen una Denuntiatione, dispensari in cæteris, & contrahi Matrimonium poterit.

7. Si repentinus casus offerret rationem contrahendi Matrimonium, ut si aliqui tanquam concubinarij comprehensi, vel comprehendendi sint à Judice, & ne plestantur, velint contrahere Matrimonium, ut possint dicere se esse conjugatos: nam hoc casu, ut Sotus, Matienzo, Barb. & Petr. de Ledesma & Sanch. n. 16. notant, olim licita erant Matrimonia clandestina. Igitur hodie saltem locus erit dispensationi in Denuntiationibus.

87 8. Si aliquibus valde expediat conjugium, & timeretur impediendum: & hanc ob causam Sanch. n. 15. pro justa causa dispensandi agnoscit, quando duo sibi fidem dederunt de Matrimonio contrahendo, & alter tam levis est, ut probabilis timor sit, hac levitate, vel alijs conjecturis attentis, fore, ut injustè à fide data resiliat; hoc enim casu utrique Sponso valde expedit contrahere, uni, de quo est timor, ne peccatum lethale admittat injustè resiliendo, alteri, ne Matrimonio, sibi ex justitia debito, defraudetur.

9. Ad dispensandum in Denuntiationibus sufficit quæcunque notabilis sive Spiritualis, sive temporalis commoditas, vel incommoditas, quæ ex Dispensatione data, vel negata oriri potest, & arbitrio Ordinarij justa censetur; quia ejusdem judicio id relinquit Concilium. Et ex hoc capite dispensari in Denuntiationibus potest cum milite desponsato, si urgeat repentinus discessus, & nisi statim copuletur, in continuo periculo incontinentiæ futurus sit; cum concubinario, qui cum concubina inire vult Matrimonium, ut in bono statu constituatur, & periculum sit, ne, dum Denuntiationes præmittuntur, commisceantur; cum puella deflorata, quam deflorator, damnum refarcire volens, intendit ducere, & timeatur, ne is mentem interea mutet.

88 His ergo casibus dispensare Ordinarius in Denuntiationibus faciendis potest, ut vel omnino omittantur, vel una tantum pro tribus fiat, vel post contractum Matrimonium differantur. Antequam autem dispense, ut n. 25. dixi, necesse est, ut diligenter investiget, an causa, quæ præten-

ditur, revera subsit, & absit omne impedimentum, ut cum alijs n. 33. allegatis rectè advertunt Conink D. 27. dub. 6. n. 58. Pal. tr. 28. D. 2. p. 13. §. 4. n. 5. Perez D. 43. sect. 4. n. 13. Engl. hic n. 5. Reiffenstuel ibid. n. 30. & indicatur in Trid. sess. 25. c. 18. de reform. ubi dicitur dispensandum, causâ cognitâ. Hinc, ut cum cit. P. Engl. advertit Magnif. P. Schmier p. 3. de Sponsal. & Matr. c. 5. n. 197. usus obtinuit, ut quando ex hujusmodi causis dispensatur, Juramentum à contrahentibus præstetur, quod in nullis præjudicium, & sine omni impedimento Canonico contracturi sint.

Dub. 1. Qualis hoc casu requiratur causæ cognitio? Aliqui cum Henriquez l. 11. de Matr. c. 5. n. 5. in comment. lit. s. Segura p. 2. Direct. c. 16. n. 17. Cephal. conf. 421. n. 61. & 62. vol. 3. putant desiderari Judicalem, saltem summariam. Moventur 1. quia ex sententia Bartoli, Alciati, Cephalij, & aliorum, ubi Lex aliquid faciendum ex causa præscribit, illa probanda est. 2. Quia probatio, & cognitio causæ judicialis requiritur ad dispensandum in Irregularitate contracta per Homicidium, ut patet ex Trid. sess. 14. c. 7. de reform. ibi, Causâ cognitâ, & probatis precibus, & narratis. ergo eadem requiratur etiam ad dispensandum in Denuntiationibus. 3. Quia Dispensatio hæc est pro utroque foro. ergo fieri cum causæ cognitione Judiciali debet; alias non distaret ab ea, quæ est pro solo foro conscientiæ. 4. Quia dispensatio, ut sæpe dictum est, hoc casu committitur judicio Ordinarij. sed quando illa judicio alicujus committitur, exigitur causæ cognitio, & quidem judicialis arg. l. cum ij 8. §. vult igitur 8. juncto pr. istius Legis ff. de Transact.

Sed dicendum, sufficere cognitionem causæ extrajudicalem: cons. non est necesse, ut Ordinarius servato Juris ordine, aut per testes juratos &c. indaget. Sanch. l. 3. de Matr. D. 8. n. 4. & 5. Gutier. de Matr. c. 57. n. 2. §. l. 1. can. qq. c. 19. n. 12. Pal. tr. 28. D. 2. p. 13. §. 4. n. 6. Bosco p. 5. D. 11. sect. 10. concl. 6. n. 133. Barbol. de Offic. Episc. alleg. 32. n. 39. Reiffenstuel hic n. 31. Magnif. P. Schmier p. 3. c. 5. n. 196. quia Trid. sess. 24. c. 1. cit. agens de Denuntiationum dispensatione, & ejus causis, totum id relinquit judicio, seu conscientiæ Ordinarij (judicium enim, & conscientia idem sunt, ut Sanch. n. 4. cit. notat) sed quoties aliquid committitur conscientiæ, & prudentiæ alicujus, non est necessaria probatio Judicialis, ut constat ex c. statutum 11. junctâ Gloss. ibid. §. assessorum. V. relinquitur de rescript. in 6. ergo &c.

Neque contrarium probant Argumenta adversæ sententiæ. Ad 1. id verum esse potest, ubi causa non committitur arbitrio, & conscientiæ Judicis: ubi autem sic committitur, quamvis necessaria causa sit, &

& nota esse dispensanti debeat, non tamen est necessarium, ut ea probetur judicialiter. *Ad 2.* Casus ille specialis est, & in *Trid. l. cit.* exprimitur, quod debeant probari preces: unde potius inde sumitur argumentum pro nostro casu, cum Tridentinum in hoc probationem non petat, conf. eam non requiri. *Ad 3.* Adhuc longè diffidet Dispensatio hæc ab ea, quæ est pro foro conscientie tantum: nam in hac nullus recipitur testis, sed creditur petenti, & ab eo solo informatio petitur; at in dispensationibus Denuntiationum, cum pro utroque foro sint, recipiuntur testes, quamvis non in figura, & forma Judicii, sed solum ad informandam Ordinarii conscientiam. *Ad 4.* In Transactione alimentorum, de quibus *l. cit.* agitur, formam Judicii præscripsit Lex ipsa; conf. est casus specialis.

Dub. 2. An aliquando ex causis allegatis possit Parochus ipse conjungere Matrimonio Sponsos, non præmissa Dispensatione Ordinarii? *Re.* distinguendo: Vel enim periculum est in mora, & adiri non potest Episcopus, vel contra nullum est in mora periculum, sed differri contractus Matrimonij potest, dum adeatur Episcopus, vel ejus Vicarius Generalis.

si primum, potest Parochus, Denuntiationibus omiſſis, Sponsos conjungere Matrimonio, ut bene alijs *cit.* Sanch. *l. 3. D. 10. n. 27.* quia tunc quod non est licitum in Lege, necessitas facit licitum. Et casus hujusmodi sunt, si miles desponsatus subito avocaretur ad castra, & nisi statim copuletur, in continuo periculo incontinentie futurus sit; si concubinarium, in articulo mortis constitutus, ad effectum legitimi prolem vel ut in bono statu decedat, velit contrahere Matrimonium; si propter ipsam moram, quæ ad requirendum Episcopum necessaria esset, Matrimonium malitiosè impediendum timeatur &c. Bosco *l. cit. n. 67.* König *hic n. 9.* Magnif. P. Schmier *p. 3. c. 5. n. 188.*

si secundum, causa deferenda est ad Ordinarium, & ab ipso petenda Denuntiationum remissio; nam Parochus potestatem has remittendi non habet, nisi ex concessione Episcopi. Gutier. *de Matr. c. 36. n. 12.* Sanch. *l. 3. de Matr. D. 7. n. 16.* Magnif. P. Schmier *p. 3. de Sponsal. c. 5. n. 184.* quia caret Jurisdictione fori externi, ex qua potestas remittendi Denuntiationes promanat. Quodsi Ordinarius licentiam, non præmissis Denuntiationibus, Matrimonio assistendi neget, altera distinctio est adhibenda, & videndum, an casus talis sit, in quo Ordinarius tenetur dispensare, an verò talis, in quo quidem dispensare potest, sed non tenetur.

44 Si neget dispensationem in casu, in quo tenetur dispensare, potest Parochus, Denuntiationibus omiſſis, assistere Matri-

monio; quia cum tunc illa sit debita, & injustè negetur, perinde est, acsi concederetur. Sanch. *l. 3. cit. D. 10. n. 29.* Bene tamen advertit Reiffenstuel *hic n. 46.* casu, quo Ordinarius expressè negat dispensationem, ad quam dandam videretur teneri, non esse suadendum, ut Parochus Denuntiationes omittat; quia non ipse, sed Ordinarius in hac causa est Judex in foro externo, & istius, non Parochi arbitrio, ac judicio relinquitur, an causa allegata revera sit una ex ijs, in quibus debita est dispensatio. Et hinc si tali casu Parochus assistat, Denuntiationibus non præmissis, licet in foro interno non peccet, in foro tamen externo puniri poterit.

Quodsi verò dispensationem Ordinarius neget in casu, in quo dispensare potest, sed non tenetur, non potest absque Denuntiationibus iniri Matrimonium: quia non quæcunque causa, quæ sufficiens est, ut cum aliquo dispenseretur in præcepto, etiam sufficit, ut seclusa dispensatione, à transgressione illius aliquis excusetur; authoritas enim Superioris supplet id, quod deficit, ut causa ipsa excuset, aliàs impertinens esset dispensatio, utpote quæ non desideratur, quando sola causa excusare potest, Sanch. *D. 10. cit. n. 30.* Gobat, *tr. 10. n. 493.* Reiffenstuel *n. 40.*

Neque obstat, quod in Legibus locus sit interpretationi per Episcopum; nam huic solum locus est in casu necessitatis, quo Lex moraliter non est observabilis: in quo casu Parochus interpretari, & declarare Legem Ecclesie potest, quod illa hic, & nunc non obliget, & Denuntiationibus non præmissis, assistere Matrimonio. *Sot. in 4. dist. 28. q. 1. art. 2. concl. 3. §. ex his.* Navar. *Man. c. 120. n. 70.* Lopez *p. 1. Instru. c. 39. §. ex prædictis.* Gutier. *de Matr. c. 57. n. 6.* Sanch. *D. 10. cit. n. 29.* Conink *D. 27. de Sacram. n. 52.* Pont. *de Matr. l. 5. c. 32. n. 7.* Laym. *l. 5. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 11. §. bis adde.* Tann. *D. 8. q. 3. dub. 6. n. 132.* Gobat *tr. 10. Theol. exper. n. 494.* Bosco *p. 5. D. 11. sect. 10. concl. 4. a n. 67.* Monacell. *p. 3. tit. 2. form. 5. n. 14.* Engl *hic n. 5.* Pirh. *n. 29. in fin.* Schambog. *n. 26.* Wiestner *n. 13.* Reiffenstuel *n. 37. 44.* *§. 45.* Magnif. P. Schmier *p. 3. de Sponsal. c. 5. n. 186.*

Dub. 3. An, & quando, seu ob quas causas Ordinarius rogatus dispensare in Denuntiationibus debeat? Rosell. *V. dispensatio n. 4.* Sylv. *V. eod. q. 1. fin.* Armill. *V. dispensare n. 14.* Rebuff. *repet. c. postulastis not. 3. n. 12. de Cleric. excom. ministr.* & alijs apud Sanch. *l. 3. D. 10. n. 2.* docent Prælatum teneri dispensare, quoties subest justa causa; aliàs peccare. Fundantur *1. can. Domino 28. dist. 50. ibi, Ut necesse sit illos restaurari in locum honoris, qui per penitentiam reconciliationem receperunt Divina Pietatis; & can. quanto 8. caus. 2. q. 5. fin.* *R 3* *ibi*

ibi, *Quia sicut in contumacia persistentibus se-
veros nos esse convenit, sic iterum humiliatis,
& poenitentibus negare locum venie non de-
bemus.* 2. Si Prælatus dispenset cum uno,
non cum altero, licet iste eandem causam
habeat, committit acceptionem personarum,
igitur existente justa causa, dispensa-
tio est debita ex Justitia distributiva, quip-
pe quæ per acceptionem personarum læ-
ditur. 3. Trid. *ss. 24. c. 1. de reform. Matr.*
Ordinario dispensationem non committit
absolutè, sed ejus prudentiæ remittit, quod
verbum non liberam voluntatem, sed ratio-
ne regulatam denotat, ergo ubi recta ratio,
& justitia causæ dicat dispensandum esse,
tenebitur dispensare.

48 Sed dicendum, Ordinarium non te-
neri dispensare in omnibus causis, in qui-
bus potest. Ita Sanch. *l. cit. n. 3. Gutier. l.*
1. can. qq. c. 20. n. 33. & de Matr. c. 57. n.
4. Conink D. 27. dub. 6. n. 59. Pal. tr. 28.
D. 2. p. 13. §. 5. n. 1. Pont. l. 5. c. 31. n. 6.
Reiff. nstuel hic n. 41. Ratio est, quia,
ut *l. non quidquid 40. ff. de Judic.* optime Pa-
pinianus notat, *Non quidquid Judicis potestati*
permittitur, id subicitur Juri necessitati. Ac-
cedit, quia dispensatio in Jure sapius appel-
latur gratia, & misericordia, prout patet ex
can. didici 15. fin. caus. 1. q. 7. ibi, Dispensatio-
nis autem gratiam &c. & ex c. licet 14. de Elect.
in 6. ibi, Possit Ordinarius gratiam Dispen-
sationis facere. quod autem ex gratia, & mise-
ricordia fit, non semper necessario fit. er-
go &c.

Difficultas autem superest, quando
49 dispensatio sit debita, & quando sit gratia?
In qua re varii sunt sensus DD. Commu-
nior cum Sanch. *l. cit. n. 6. Gutier. n. 4. Co-*
nink n. 57. Pal. n. 1. docet, tunc dispensari
teneri Ordinarium, quando dispensatio ser-
vit vel pro bono communi, vel conducit ad
acquirendum bonum notabile privati, vel
ad avertendum periculum incurrendi notabi-
le damnum in bonis animæ, corporis, aut
fortunæ. Ratio est, quia Prælati Ecclesiasti-
ci ex officio tenentur providere bono non
tantum communi, sed etiam particulari sub-
ditorum. In specie Ordinarius tenetur di-
spensare in causis omnibus allegatis à n. 33,
excepta secunda de gravi erubescencia, &
quarta de Magnatibus.

Argumenta opposita intentum non
50 evincunt. *Ad 1.* Illi textus intelligendi sunt
vel de consilio tantum, vel si de præcep-
to etiam, solum procedunt, quando di-
spensatio est necessaria ad bonum commu-
ne, vel notabile alicujus privati. *Ad 2.* Ac-
ceptio personarum committitur, quando di-
spensatio est debita, & uni datur, negatur
alteri: secus quando tantum est permissa,
& gratuita; tunc enim potest Ordinarius,
cessante scandalo, cum quo maluerit, di-
spensare, absque vitio acceptionis personarum,
sicut concurrentibus duobus æquè dig-

nis potest Episcopus, utri illorum velit,
conferre Beneficium. *Ad 3.* Negatur *Conf.*
nam per *cit. Trid.* textum solummodo de-
notatur, quod Ordinarius non possit di-
spensare ad libitum, sed id debeat facere ex
causa.

Quæritur 8. Quæ sit obligatio popul-
ad manifestandum impedimentum post factas
proclamationes, & Sponsorum ad nu-
bendum? R. Sponfos Denuntiationes se-
mel factæ obligant, ut intra quatuor menses
contrahant, vel de novo Denuntiationes fie-
ri patiantur. Barbof. *de Offic. Episc. alleg. 32.*
n. 55. Bonacin. de Matr. q. 4. p. 6. n. 1. §.
quarid. Reiffenstuel *hic n. 48.* & ita decisum
esse à Cardd. refert Rebell. *p. 2. l. 4. sect. 2.*
n. 8. & merito; quia facile contingere
posset, ut interea interveniat novum impe-
dimentum.

Ceteri de populo per se loquendo
obligantur sub peccato mortali, non solum
ex præcepto Ecclesiæ, sed etiam Divino,
& naturali, ut Impedimentum detegant, si
quod intercedit inter sponfos. Ita Paludan.
in 4. dist. 27. q. 1. art. 3. cas. 9. n. 27. Co-
var. p. 2. de Sponsal. c. 6. §. 10. n. 21. Navar.
Man. c. 22. n. 83. Henric. l. 11. de Matr.
c. 14. n. 5. fin. Sanch. l. 3. de Matr. D. 13.
n. 2. Gutier. de Matr. c. 59. n. 9. Conink
D. 27. de Sacr. n. 61. Pal. tr. 28. D. 2 p. 13.
§. 6. n. 5. Pirh. de Cognat. Spiritu. n. 14.
Schambog. hic n. 27. Wiestner n. 14. Reif-
fenstuel n. 49. Ratio est, quia manifesta-
tio hæc pertinet ad vitandam ruinam Spi-
ritualem, & grave peccatum proximi, at-
que ad avertendam irreverentiam Sacramen-
ti, ad quod omnes præcepto Divino, &
naturali graviter obligantur.

Dixi per se loquendo; nam plures sunt
Exceptions ab illa Regula. 1. excipitur,
si Matrimonium aliter impedire hujusmodi
impedimenti conscientis possit, e. g. admo-
nendo Sponfos, ut à nuptiis desistant, vel
pro dispensatione sollicitent. Estque ad-
monitio hæc regulariter præmittenda sem-
per, quando impedimentum oritur ex pec-
cato occulto; quia Lex Charitatis postulat,
ut peccatum proximi vitetur cum quàm fie-
ri potest, minimo illius damno. Sanch. *D.*
13. cit. n. 3. & apud ipsum *Driedo. Navar-*
rus, Covaruvias, Gutierrez, Henriquez &c.
2. excipitur, si ex sua revelatione grave
damnum sibi, aut alijs secuturum probabi-
liter prævideret. 3. excipitur, si prudenter
credat, nihil se profuturum, aut revelatio-
nem bona fide contrahentibus obtuturam.
4. excipitur, si probabiliter timeat revelatio-
nem parituram grave apud alios scandalum.
5. excipitur, si novit contrahentes impe-
trasse dispensationem occultam pro foro
conscientiæ. His enim casibus impedimen-
ti conscientis ad ejus manifestationem non ob-
ligatur, ut docent Navar. *M. n. c. 22. n.*
83. Sanch. D. 13. cit. n. 3. 4. & 8. Pal. §.
6. n.

6. 2. 5. §. notanter. Gobat tr. 10. n. 537. Clericat. decis. 34. n. 16. Pirh. bic n. 31. Schambog. n. 27. Wiestner n. 14. Reiffenstuel n. 49. Magnif. P. Schmier p. 3. de sponsal. c. 5. n. 202.

54 Dub. 1. An ad manifestationem impedimenti obligetur, qui illud sub secreto novit? Negant aliqui teneri: in quam sententiam inclinare videntur Paludan. in 4. dist. 27. q. 1. art. 3. cas. 9. n. 27. & Gutier. l. 1. can. qq. c. 11. n. 27. ubi dicunt confessionem impedimenti teneri denuntiare, licet detectum sit ei petendo consilium, non tamen adjecto, committi sub secreto; unde à contrario sensu videntur sentire non teneri, quando committitur sub secreto.

55 Sed dicendum est teneri denuntiare, quantumvis sub secreto committatur extra Confessionis sigillum. Ita Sanch. l. 3. D. 13. n. 5. Gutier. de Matr. c. 59. n. 5. Gonzal. in c. fin. h. tit. n. 7. fin. Barbof. alleg. 32. n. 25. Reiffenstuel bic n. 49. Ratio est, quia juxta universalem Regulam apud S. Thom. 2. 2. q. 7. art. 1. ad 2. quem teste Sanch. l. cit. omnes sequuntur, secreto commissa manifestanda sunt, ubi vergunt in damnum publicum, aut in præjudicium personæ tertie. Hoc autem secretum est hujusmodi; vel enim contrahentes in bona fide sunt, vel contra in mala. Si in bona, reticentia impedimenti tendit in præjudicium ipsorum, dum nulliter contrahunt, non contradicunt, si impedimentum rescirent. Si in mala, & tunc si unus illorum tantum in mala fide sit, alter innocens graviter decipitur; si autem uterque, & tunc vel est impedimentum dirimens, & reticentia illius cedit in præjudicium Matrimonij, quod hoc modo nulliter contrahitur; vel est impediens, & tendit reticentia in irreverentiam Sacramenti, in damnationem contrahentium cum eo impedimento, & sæpe in damnum tertij, cui frangitur fides, ut si impedimentum sint priora Sponsalia inita cum alia.

56 *Proceditque hoc 1.* Etiam si secretum commissum esset Juramento firmatum; quia Juramentum ad secretum servandum non obligat, quando ejus reticentia esset præjudiciosa bono publico, vel cederet in damnum tertij, aut ipsius etiam, qui secretum commisit, prout illud fit in casu præsentis. *Procedit 2.* Quamvis impedimenti conscius illud acceperit sub Confessionis secreto extra Confessionem tamen, ut si ipsi dicatur, *Hoc tibi detego sub sigillo Confessionis*; nam si res ipsa non deponat Confessionem Sacramentalem, revera secretum hoc est merè naturale; conf. non magis obligat, quam secretum sub juramento commissum. Sanch. n. 6. *Procedit 3.* Etsi ille, qui secretum commisit, id faciat genu flexo, facto crucis signo, & dicta Confessione generali; adhuc enim Confessionis Sigillum non est, quando non detegitur animo confitendi;

sed tantum gratiâ dandi, aut petendi consilium. Sanch. l. cit.

Dub. 2. An obligetur ad manifestationem impedimenti is, qui id solus novit? Negant Major in 4. dist. 21. q. 2. arg. 3. Sà V. Matrimonium n. 23. Pont. l. 5. de Matr. c. 34. à n. 6. Rationem dant, quia uni testi non creditur; conf. talis impedimenti revelatio nullius foret utilitatis.

Sed melius respondetur affirmativè cum Abb. in c. super eo 22. de test. §. at test. n. 2. Navar. Man. c. 22. n. 83. Covar. p. 2. de sponsal. c. 6. §. 10. n. 21. Henric. l. 11. c. 14. n. 5. Gutier. de Matr. c. 59. n. 2. Conink. D. 27. de sacr. n. 67. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 32. n. 25. Pal. tr. 28. D. 2. p. 13. §. 6. n. 6. Gonzal. in c. super cit. n. 3. Gobat. tr. 10. n. 534. Wiestner bic n. 15. Reiffenstuel ibid. n. 49. Ratio est, quia quando agitur de vitando peccato, & matrimonio cum impedimento non contrahendo, unius etiam non jurati testis depositio in foro externo admittitur.

Atque hinc cadit Ratio in contrarium; quia Regula ibi allegata solum procedit, quando agitur de crimine aliquo puniendo, vel de jure alteri jam quæsito auferendo, aut de Matrimonio dissolvendo.

Dub. 3. An denuntiare impedimentum teneatur etiam is, qui illud novit ex solo auditu? *1.* Distinguendo: nam si audivit à persona fide digna, ea non denuntiant, tenetur manifestare ipse; quia notitia, ex auditu habita à personis fide dignis, est vera notitia, fidem faciens, potèstque Prælati personam fide dignam, à qua denunciator audivit, citare, & ejus testimonium accipere. Navar. Man. c. 25. n. 46. Rodriq. tom. 1. Summ. edit. 2. c. 217. n. 9. Sanch. l. 3. D. 13. n. 7.

Secus autem est, si persona, à qua audivit, non est fide digna; quia cum fidem non mereatur, ex ejus dicto denuntians impedimentum levitatis notam non evitaret. Navar. n. 46. cit. Cordub. l. 1. quest. q. 43. dub. 2. §. sextò. Petr. Navar. l. 2. de restit. edit. 2. c. 4. p. 2. dub. 10. n. 108. Gutier. l. 1. qq. can. c. 11. n. 71. Sanch. l. cit. Idem dicendum de eo, qui audivit, nec meminit, à quo audiverit, vel audivit à persona nihil certum sciente. Sanch. l. cit.

Dub. 4. An si Ordinarius petat à violentibus contrahere Matrimonium, an laborent impedimento aliquo ipsi hoc debeant manifestare, quamvis occultum sit? Videtur non teneri, ex eo, quia Judex inquirere nequit, si infamia non præcedat c. qualiter 17. de accus. igitur non interrogat in hoc casu Juridicè. Atqui non interroganti Juridicè non est obligatio respondendi.

Sed dicendum, teneri ad impedimentum manifestandum, vel saltem ad abstinendum à Matrimonio. Ita Henric. l. 10. de sacr. Ord. c. 12. n. 2. in comm. lit. D. Sanch.

Sanch. l. 3. de Matr. D. 14. n. 2. Ratio est, quia hic vertitur periculum animæ, ne impediti contrahant. Atqui ex doctrina Abbatis, Alexandri de Nevo, *Prepositi* communiter recepta, quotiescunque animæ periculum vertitur, potest exigere Juramentum à reo, licet actor nihil probaverit. Ergo in hoc nostro casu poterit Ordinarius inquirere de impedimento occulto, etiam infamia non præcedente. *Conf.* à paritate cum suscepturo SS. Ordines, qui interrogatus tenetur pandere vitium occultum, quod ipsum reddit incapacem Ordinis, ut fatentur omnes, & constat ex c. nisi cum pridem 10. de renunt. ibi, *Licet irregularitatem hujusmodi non potuerit subicere, i. e.* ut Gloss. *ibid.* V. non potuerit, explicat, non debuerit de Jure, tempore sue examinationis.

60 *Excipitur*, si interrogatus de impedimento occulto, dispensationem impetrasset pro foro conscientie; tunc enim non tenebitur id fateri Judici. Sanch. l. cit. n. 4. Ratio est, quia de Impedimento occulto interrogandi potestatem solummodo Ordinarius habet, ut vitetur peccatum: quod in hoc casu contrahentes jam vitant. Aliud foret, si curreret fama publica de illo impedimento, aut accederent indicia alia: tunc enim volens contrahere tenetur fateri veritatem; quia cum Dispensatio illa solum proficit in foro interno, Judex eo casu interrogat juridicè.

Ad Rationem dubitandi textus c. qualiter cit. solum loquitur, quando Judex inquit ad puniendum delictum; secus, ubi ad vitandum peccatum futurum.

61 *Queritur* 9. Quod sit officium Parochi, si impedimentum aliquod, inter Sponsos latens, ad ipsum delatum fuerit? *34.* Si extra Confessionem à contrahentium altero, vel ab alijs illud ad ipsum delatum sit, debet Matrimonij celebrationem Sponsis interdicere, c. fin. pr. 7. cum autem, & §. fin. b. tit. De impedimento tamen cognoscere non potest, sed ejus cognitio pertinet ad Ordinarium, ad quem proinde illud deferre debet, ut rectè notant Gutier. de Matr. c. 60. n. 2. Sanch. l. 3. D. 15. n. 3. Conink. D. 27. de Sacram. n. 66. Pal. tr. 28. D. 2. p. 13. §. 7. n. 2. §. 3. Honor. hic n. 7. Schambogn. 27. & sumitur ex c. fin. V. cum autem cit. ubi Pontifex utitur verbo *Consulit*, quod Judicalem potestatem importat c. exhibita 19. de Judic. Parochus autem potestate Judiciali caret. *Proceditque* hoc, etiam si esset Impedimentum tantum impediens, e. g. Sponsalium prius cum alia persona contrahentium; nam si hoc sciat Parochus, non potest Matrimonio sic impediti assistere, ut contra Seguram p. 2. *Direct.* c. 15. n. 12. rectè docet Sanch. l. cit. n. 5. imò ipse etiam Ordinarius non potest eo casu dare Parocho licentiam assistendi, sed tenetur sic impeditum compellere ad servanda priora

sponsalia, nisi causa justa ab his resiliendi præbetur.

Dub. 1. Quid dicendum, quando Parocho constat de impedimento occulto extra Confessionem e. g. de Voto Castitatis, quod vovens vel negat se fecisse, vel fatetur se fictè fecisse? *Certum est*, si certò constet Parocho de Impedimento, & contrahere volens petat Matrimonium occultè coram duobus solis testibus, eum repellendum, etsi dicat, se fictè votum fecisse; quia ubi constat de verbis Votum significantibus, præsumitur adfuisse etiam vovens animus, contra quam præsumptionem aliquid asserenti in foro externo non creditur. Sanch. D. 15. n. 9.

Difficultas est; an casu, quo impedimentum occultum est, & Parocho certò cognitum, assistere is Matrimonio possit, si id petat publicè? Videtur debere assistere. 1. Quia peccatori occulto petenti publicè Eucharistiam, quamvis recipiendo peccet mortaliter, nequit Parochus eam negare, ut docet S. Thom. 3. p. q. 80. art. 3. quem teste Sanch. n. 8. sequuntur omnes; quia petit jus suum, quo privari nequit, nisi ob manifestam causam, & tenetur Parochus famam ejus servare illatam. Ergo eadem ratione, licet petens Matrimonium cum impedimento occulto peccet, quia tamen jus suum petit, & infamari non debet, tenetur Parochus Matrimonio ejus assistere. 2. Laborans Impedimento occulto, e. g. irregularitate, si à proprio Episcopo petat Ordines publicè, non potest repelli c. ex tenore 4. de temp. ordin. in fin. ibi, *Quia peccatum occultum est, si promoveri voluerit, eum non debes aliqua ratione prohibere.* Igitur neque Parochus repellere à Matrimonio potest petentem publicè, si impedimentum occultum sit. 3. affectus peccato lethali, si Matrimonium petat publicè, licet graviter peccet contrahendo, non potest repelli à Parocho. Ergo nec repelli potest à Matrimonio, si impedimentum occultum, quod obest contractui, sit tantum impediens.

Sed dicendum, si Parocho constet de impedimento occulto, non posse illum etiam publicè Matrimonio tali assistere. Sanch. l. cit. n. 11. Ratio est, quia ubi opponitur impedimentum, non est Parochi de illius veritate discutere, sed tenetur ille rem referre ad Ordinarium. *Neque obstat*, etiam si nullus impedimentum illud opponat; tenetur enim ipse opponere coram Ordinario, sicut quilibet alius teneretur, imò à fortiori, cum ipsi incumbat ex officio impedimenta investigare, & salutis spirituali ovium suarum consulere.

Neque obstant Argumenta opposita. *Ad 1.* Negatur paritas; nam Matrimonium petens cum impedimento occulto, Jure impeditur contrahere; non impeditur à susceptione Eucharistie peccator occultus

Ad 2. Episcopus eo casu petentem publicè Ordines debet ordinare, licet ipse sciat eundem laborare impedimento occulto; quia cum ipse Judex sit, nequit esse testis: conf. impedimentum omnino est improbabile: Secus de Parocho, qui cum Judex non sit, potest testificari de impedimento; conf. deferre ad Ordinarium, qui si discussa causâ, secundum allegata, & probata pronuntiet nullum adesse impedimentum, tum demum Parochus assistet licitè; quia munus suum obit, nec cooperatur peccato proximi.

Ad 3. Dispar est ratio in alijs peccatis; cum enim Ecclesia de occultis non iudicet, non potest ob illa impedire Matrimonium in foro externo: potest autem ob impedimentum occultum, si illud unius testimonio probari possit, prout hic contingit; potest enim Parochi testimonio probari impedimentum.

Dub. 2. Quid dicendum, quando Parochus, vel Ordinarius novit impedimentum, sed simul etiam novit impeditos obtinuisse dispensationem in illo pro foro interno conscientia? R. Distinguendo; nam si nullus denuntiet impedimentum coram Parocho, vel Ordinario, possunt hoc casu illi dissimulare, & sic impeditos conjungere Matrimonio. Henric. l. 14. de irregularitate c. ult. n. 1. in Comment. lit. E. Sanch. l. 3. D. 15. n. 14. Ratio est, quia quamvis ex officio teneantur investigare impedimenta, id evenit, ne impediti contrahendo delinquant, non autem delinquant in casu presentis. Igitur si de dispensatione obtenta constet, absque culpa Matrimonio conjungi poterunt.

At si denuntiet aliquis impedimentum illud Parocho, hic jam non amplius potest Sponsos, quamvis per dispensationem pro foro interno conscientia absolutos, conjungere, sed deferre illud ad Ordinarium debet, qui si revera per allegata, & probata cognoverit impedimentum denuntiatum subesse, compellere Sponsos debet, ut vel à Matrimonii contractu abstineant, vel dispensationem impetrent etiam pro foro externo. Navar. de privileg. cons. 5. edit. 1. & de Judic. cons. 4. edit. 2. Vegal. 6. Summ. cas. 143. ad fin. Sanch. D. 15. cit. n. 15. Ratio est, quia dispensatio illa limitata est pro foro interno tantum. Limitata autem causa limitatum producit effectum l. in agris 16. ff. de acquir. rer. domin. & actus agentium non operantur ultra intentionem illorum l. non omnis 19. ff. de reb. credit.

Dub. 3. Quomodo se gerere debeat Parochus, qui Impedimentum ab altero contrahentium intellexit in ipsa confessione Sacramentali? R. Hoc casu monere quidem illum in Confessione potest, & debet, ut à contractu Matrimonii desistat; imò si monitionem contemnat, absolutionem negare, tanquam indisposito: si tamen ille

R. P. Schmalzgrueber L. IV.

Matrimonium contrahere nihilominus velit assistentiam suam illi denegare non potest, prout sumitur ex c. Sacerdotes 2. de offic. Ordin. & docent Armill. V. Confessor. n. 7. Sanch. l. 3. D. 16. n. 4. Coninck D. 27. n. 70. Pal. tr. 28. D. 2. p. 13. §. 7. n. 5. Wiestner hic n. 17. Ratio est, quia notitia, in Confessione accepta, ad actus exteriores nullus est usus, ne Pœnitentiæ Sacramentum, ad æternam salutem Divinitus institutum, fidelibus onerosum, & odiosum reddatur.

Addi in Confessione; nam ea jam finita, si monitionem omisit, etsi perperam omiserit, non tenetur Confessor petere licentiam à pœnitente, ut eum moneat extra Confessionem de peccato, quod vult admittere; quia ut S. Thom. in 4. d. 21. q. 3. art. 1. quest. 1. ad 3. cum communi tradit, ex auditis in Confessione non arctatur Confessor ad aliquid faciendum, vel omittendum, aut remedium adhibendum extra illam, cum notitia ea solum sit ad forum Pœnitentiæ. Accedit, quia multi pœnitentes ægrè ferrent eam licentiam peti, ac peccati confessi memoriam refricari; vellent enim peccata omnino excidisse memoriâ. Sanch. l. cit. n. 6.

Dub. 4. An Denuntiationes ante Matrimonij contractum omiffa suppleri debeant post illius contractum ante consummationem illius? R. Cum distinctione: Vel enim remiffa illa sunt, vel solum per dispensationem Episcopi prætermiffa. Si primum, suppleri non debent, cum obligatio illarum pro eo casu sit omnino per dispensationem sublata. Si secundum, post nuptias, ante consummationem Matrimonij, faciendæ sunt, ut si fortè impedimentum dirimens subsit, illud facilius detegatur; alioquin conjuges peccabunt mortaliter illud consummando. Sanch. l. 3. de Matrim. D. 11. n. 3. Pal. tr. 28. D. 4. p. 13. §. 5. n. 6. Zcef. hic n. 3. Engl. n. 5. Pirh. n. 30, & colligitur ex Trid. Sess. 24. c. 1. de reform. Matr. ubi præcipit, Denuntiationes ante Matrimonij consummationem in Ecclesia fieri, nisi Ordinarius ipse expedire judicaverit, ut prædicta Denuntiationes remittantur: quod præceptum, cum materiam gravem respiciat, sub culpa mortali videtur obligare.

Ratio est; quia hi contrahentes tenebantur Denuntiationes præmittere contractui Matrimonij. Igitur cum in hoc dispensatum cum ipsis sit, tenebuntur saltem illas præmittere ejus consummationi: non præmittentes autem contractui Matrimonij, seclusa dispensatione, vel causa necessaria, peccant mortaliter, etiamsi adhibeant omnem diligentiam, ut resciant, an impedimentum aliquod inter ipsos occultum sit. Ergo etiam peccabunt mortaliter, qui sine dispensatione omiffas denuntiationes ante Matrimonij consummationem non suppleant; nam idem violatur præceptum.

§

Pre-

Proceditque hoc, non solum, si prima vice consummatur Matrimonium ante Denuntiationes suppletas, sed etiam si postea sapius, quia est eadem Ratio, & idem imminet fornicationis periculum, cum nondum sit adhibita diligentia à Jure præscripta, ut impedimenta, quæ fortè latent, de-regantur. Ita Gutier. de Matr. c. 58. n. 2. Pal. tr. 28. D. 2. p. 13. §. 5. n. 6. Barbof. alleg. 32. n. 3. contra Henric. l. 11. de matr. c. 16. n. 1. & alios, qui putant solum prima vice peccari mortaliter, & utuntur exemplo jejuni-j, quod si quis transgressus sit per secundam refectionem, non amplius contra illius præceptum mortaliter peccatur per tertiam.

73 *Queritur 10.* Quæ sint poena Matrimonij Claustrini ob ommissas illius Denuntiationes? *¶.* Si Denuntiationes absque dispensatione, & nulla iusta causa urgente, ommissæ sunt, & Matrimonium sine illis contractum est cum impedimento dirimente, proles ex ejusmodi Matrimonio susceptæ sunt illegitimæ, quamvis impedimenti ignorantiam habuerit uterque contrahentium, prout statuitur c. fin. §. si quis verò b. tit. & ratio ibi additur, quia ita contrahentes præsumuntur habere scientiam latentis impedimenti, vel ignorantiam illius saltem affectatam, quæ scientiæ æquiparatur, ac proinde non bona fide contraxisse. Et hinc disparitas est cum casu, quo vel uterque, vel alteruter Matrimonium cum impedimento occulto bona fide, præmissis Denuntiationibus, & alijs ex præcepto Ecclesiæ præmittendis, contraxit; nam istorum filij, etsi Matrimonium invalidum sit, legitimi sunt, licet ante dispensationem in impedimento sint procreati c. ex tenore 14. qui fil. legit. Ratio disparitatis est, quia ideo solum ex Matrimonio putativo geniti sunt legitimi, quia saltem alter parens fuit in probabili ignorantia impedimenti, & bona fide contraxit. Atqui ratio ista cessat, quando Matrimonium, ommissis Denuntiationibus, contrahitur cum impedimento dirimente; quia contrahentium ignorantia non amplius est probabilis, cum omiserint ea, quæ ad inquirendam veritatem requiruntur. Ergo &c.

74 *Conf. 1.* Ignorantia non excusat eum, qui non adhibuit debitam diligentiam inquirendo in id, in quod inquirere tenebatur; talis enim ignorantia est indirectè voluntaria, ut egregiè S. Thom. 1. 2. q. 6. art. 8. Corp. & q. 16. art. 6. quem sequuntur TT. omnes. Hoc autem fecerunt, qui contraxerunt, Denuntiationibus non præmissis. Igitur ignorantia eos excusare non debet.

Conf. 2. Si ambo Parentes sciant impedimentum Matrimonij, licet contrahant in facie Ecclesiæ, filij tamen ex ijs geniti non sunt legitimi; quia cum sciant, se non posse legitimè contrahere, & tamen contrahant, sunt in mala fide. Atqui contrahentes, non

præmissis Denuntiationibus, æquiparantur scientibus, ut colligitur ex §. si quis verò cit. ibi: *Cum illitaliter contrahendo affectatores ignorantie videantur.* Ergo non minùs illorum filij illegitimi erunt, si illorum Matrimonium ex impedimento aliquo occulto, postea detecto, invalidum sit.

Dub. 1. An dicta poena Matrimonij clandestini, ut proles sit illegitima, locum habeat tantum, quando nullitas Matrimonij provenit ex impedimento Consanguinitatis, Affinitatis, aut alterius Agnationis, an verò etiam, quando oritur ex alio quocunque impedimento? *Primum* affirmant Gofred. Summ. tit. qui fil. legit. n. 11. Archidiacon. in c. cum in captivitate paulo post princ. 34. q. 2. Vincent. in c. ex tenore 14. qui fil. legit. Zabarell. in c. fin. h. tit. n. 4. Lupus tr. de Matr. p. 2. n. 9. §. 19. Pont. de Imped. matrim. c. 26. §. 7. §. secundo. Pal. tr. 28. D. 2. p. 13. §. 14. n. 3. & videtur hoc colligi ex §. si quis cit. ibi, *Si quis hujusmodi clandestina, & prohibita conjugia inire præsumperit in gradu prohibito &c.* Quæ verba, cum soli Matrimonio, inter personas affines, consanguineas, & alias hujusmodi conjunctas clam inuito conveniant, ad Matrimonia, inter personas aliunde impeditas inita, non videntur posse, aut debere extendi, quippe cum Constitutio ista pœnalis sit, afficiens proles omnino innocentes, ac propterea odiosissima, & quantum potest, restringenda.

Sed dicendum, pœnam istam extendendam etiam ad Matrimonia clam contracta cum impedimento quocunque, quod per Denuntiationes detegi potest. Ita cum præcipui nominis Interpretibus in c. fin. cit. docent Sylv. V. legitimus n. 1. Palæot. de noth. §. spurij c. 9. n. 5. Covar. de Sponsal. p. 2. c. 6. pr. n. 12. Mascard. de probat. concl. 298. n. 6. Sanch. l. 3. de Matr. D. 42. n. 4. Conink D. 27. de Sacram. dub. 9. n. 77. Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 16. Barbof. in c. fin. cit. n. 13. Wagnerek in Trid. sess. 24. c. 1. ad h. tit. V. clandestina not. 2. Pirch. hic n. 37. Wiestner ibid. n. 86. Ratio est 1. quia esto, quòd §. si quis cit. disertè solum mentio fiat affinitatis, & consanguinitatis, non obscure tamen etiam alia Impedimenta Constitutio illa comprehendit; nam in princ. c. cit. Innocentius III. generaliter, *Clandestina*, inquit, *conjugia penitus inibemus*; & post pauca, *Qui voluerit, ait, & valuerit, impedimentum opponat, & ipsi Presbyteri nihilominus investigent, utrum aliquod impedimentum obstat*, ut proinde mentio de impedimento gradus prohibiti videatur facta solum exempli causâ, quòd in eo frequentius, quàm cum alio impedimento contrahi Matrimonia soleant. 2. Quia ratio eadem prorsus est in quocunque impedimento; nam cum quocunque impedimento parentes contrahant, si tale sit, quod per De-

Denuntiationes detegi potest, videntur esse affectatores ignorantia, cum non adhiberint diligentiam Jure praescriptam ad inquirendum impedimentum. Atqui ubi eadem omnino ratio expressa in textu militat, Lex quantumcunque poenalis extendenda est ad illum casum, ex sententia communissima, & receptissima, teste Sanch. l. cit. ergo &c.

3. Quia privilegium legitimitatis c. cum inter 2. & c. ex tenore 14. qui fil. legit. solum conceditur illis prolibus, quae susceptae sunt a parentibus, qui cum impedimento occulto in facie Ecclesiae contraxerunt. Igitur a sensu contrario manebunt illegitimae, quae susceptae sunt a parentibus ex matrimonio clam, & Denuntiationibus non praemissis, contracto.

77. Dixi, Quod per Denuntiationes detegi potest. Secus videtur dicendum, si Matrimonium tale irritum sit ob impedimentum occultum, quod per Denuntiationes detegi nequit, v. g. ob defectum consensus in altero contrahentium; tunc enim, ut recte advertunt Sanch. l. cit. n. 5. Laym. n. 6. Pirh. n. 37. proles, ex tali Matrimonio suscepta, erit legitima, si alteruter conjux in bona fide fuit: quia tali casu cessat ratio §. si quis cit. neque enim tunc affectasse ignorantiam impedimenti dici possunt, cum omni adhibita diligentia, id scire non potuerint.

Ad Argumentum Sententiae oppositae patet ex dictis, quod dispositio §. si quis cit. impedimenta comprehendat omnia, quae per Denuntiationes detegi possunt. Deinde esto, illa non comprehendat, comprehendit, tamen ea illius ratio. Igitur juxta dicta n. praec. extendi debet ad omnes casus, comprehensos illa ratione, & hoc eo magis, quia c. cit. dispositio favorem, & salutem animarum spectat.

78. Dub. 2. An pro illegitimis habendae sint etiam proles, susceptae ex Matrimonio valido, contracto tamen, Denuntiationibus non praemissis? Affirmat quidem Maur. Anton. Coron. Confess. p. 2. de sac. Ord. tit. de suscipient. Ordin. n. 16. apud Sanch. l. 3. de Matr. D. 42. n. 2. Sed sine textu Juris, & contra torrentem DD. quos l. cit. allegat Sanchez, qui propterea dicti Doctoris sententiam non audiendam dicit: & merito; quia poena haec c. fin. §. si quis cit. solum imponitur, quando Matrimonium, non praemissis Denuntiationibus contractum, fuit invalidum ob ignoratum impedimentum. Conf. ex c. quod nobis 2. b. tit. ubi statuitur, si Matrimonia ita occulte contrahantur, quod exinde legitima probatio non appareat & personae contrahentium haec voluerint publicare, ea ab Ecclesia recipienda esse, & comprobanda, tanquam a principio in Ecclesia conspectu contracta. Sed si a principio essent in conspectu Ecclesiae contracta, filij inde nati essent legitimi, ergo &c. Sed hinc majus dubium, &

R. P. Schmalzgrueber L. IV,

Controversia oritur, an casu, quo Matrimonium clandestinum ob ignorantiam impedimenti contractum fuit invalidum, si hoc deinde publicetur, & approbetur ab Ecclesia eo, quod nullum detectum sit impedimentum, filij inde nati legitimi sint favore c. ex tenore 14. qui fil. legit. Certum est, legitimos esse, qui nati sunt post approbationem, tunc enim cessat ratio §. si quis cit. habent enim parentes tunc legitimam causam ignorandi impedimentum.

Difficultas solum est de filijs natis, aut genitis ante Ecclesiae approbationem. Negant Rosell. V. illegitimus n. 4. Angel. V. filius n. 12. Tabien. V. eod. q. 5. n. 6. Fundantur 1. quia §. si quis cit. generaliter traditur, filios susceptos ex matrimonio clandestino invalido ob ignoratum impedimentum, esse illegitimos. Sed hi revera suscepti sunt ex Matrimonio clandestino invalido. Ergo &c. 2. c. quod nobis cit. post publicationem fingitur Matrimonium tanquam a principio in conspectu Ecclesiae contractum solum casu, quo rationabilis causa non praepedit. Praepedit autem in casu dato causa rationabilis, nempe impedimentum postea detectum. 3. non plus tribuendum est Matrimonio putativo clandestino, quam valido in conspectu Ecclesiae celebrato; sed verum Matrimonium superveniens non legitimat prolem, quando parentes ejus conceptae, vel natae tempore Matrimonio copulari non poterant c. tanta 6. qui fil. legit. ergo nec putativum clandestinum legitimabit prolem ante approbationem illius genitam, cum eo tempore non potuerint parentes contrahere ob impedimentum dirimens ab ipsis ignoratum. 4. Danti operam rei illicitae error nihil prodeit l. eum, qui nocentem 18. §. si injuria 3. ff. de injur. sed contrahens clandestine dat operam rei illicitae. Ego error impedimenti praecedens non prodeit, ut filij, accedente Ecclesiae approbatione, legitimentur.

Sed dicendum, legitimos effici filios, etiam ante approbationem Ecclesiae natos, si postea tale Matrimonium publicatum, & Ecclesiae autoritate, tanquam validum, fuerit comprobatum, licet postea deregatur impedimentum. Ita Joan. Andr. in c. quod nobis cit. n. 4. Anchar. n. 6. Alex. de Nevo n. 7. Praeposit. n. 4. Sylv. V. filij q. 8. §. 10. Armill. V. filius n. 14. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 8. §. 2. n. 16. §. 12. Sanch. l. 3. de Matr. D. 43. n. 4. Ratio est; quia Ecclesiae approbatio purgat omne vitium Matrimonij clandestini, & tollit praesumptionem affectatae ignorantiae, quod fuit motivum c. fin. §. si quis cit. igitur sicut Matrimonium subsequens legitimat filios ante susceptos, ita & approbatio Ecclesiae in nostro casu. Conf. Ante detectum impedimentum post publicationem Matrimonij pro legitimis habentur filij etiam ante publicationem suscepti, Ergo

S 2

ta

tales manent, licet detecto dein impedimento, conjuges separentur; nam legitimatio- nis jus ijs jam est quæsitum, & factum legitime retractari non debet, licet postea casus eveniat, à quo non poterat inchoari, ut dicitur Reg. 73. in 6.

81 Neque obstant Argumenta opposita. Ad 1. Textus ille intelligendus est juxta c. quod nobis cit. nisi scilicet Matrimonium postea approbetur ab Ecclesia; quia per eam approbationem purgatur vitium affectata ignorantia. Ad 2. Condicio illa, Nisi rationabilis causa præpediat, pertinet ad approbationem Ecclesiæ, ut sensus sit, Matrimonium sic publicatum approbandum, nisi tempore publicationis detectum sit impedimentum; nam si tum non apparet impedimentum, approbatur Matrimonium absolute, acsi à principio fuisset rite contractum. Ad 3. Disparitas est, quia Matrimonium subsequens non retrahitur ad legitimandos spurios, cum hos Jus ipsum expressè excipiat; retrahitur autem ad legitimandos filios susceptos ante publicationem ex matrimonio clandestino approbatio Ecclesiæ, quod hæc purget præsumptionem scientiæ. Ad 4. Major ibi posita vera est, dum non purgatur vitium illius erroris; conf. in casu nostro non procedit.

82 Dub. 3. Quænam alia sit poena Matrimonij, sine prævijs Denuntiationibus contracti? Præter hoc, quod filij ex tali Matrimonio suscepti, detecto impedimento dirimente, habendi sint pro illegitimis, insuper accedit poena altera, dum scilicet personis, quæ Matrimonia cum impedimento dirimente, etiam occulto, sine prævijs Denuntiationibus contraxerunt, dispensationis super illo postea detecto obtinendæ spes adimitur, ut patet ex Trid. sess. 24. c. 5. de reform. matr. ubi etiam ratio datur; quia dignus non est, qui Ecclesiæ benignitatem facile experiatur, cujus salubria præcepta temere contempsit.

83 Intelligendum autem hoc est non tantum de Dispensationibus, quas alij quidam inferiores Pontifice ex privilegio dare in gradu prohibito post nuptias bona fide contractas possunt; nam his c. 5. cit. potestas dispensandi in hujusmodi impedimento aperte negatur in casu, quo nuptiæ celebratae sunt, temere omisiss Denuntiationibus. Conink D. 27. de Sacram. dub. 9. n. 81. Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 16. fin. Sed c. cit. dispositio extendenda est etiam ad Dispensationes Pontificias, cujus obtinendæ spes ibidem adimitur sic contrahentibus. Neque obstat, quod Concilium non possit Pontificis dispensationem interdicerere, ejusque potestatem ligare; quia Concilium c. cit. solum ostendit, ejusmodi dispensationem, præsertim si frequens sit, esse perniciosam Ecclesiæ: quo posito eam Pontifici non interdicit Concilium, sed Christus, qui Pontifici

potestatem dispensandi dedit non ad destructionem, sed ædificationem Ecclesiæ. Videatur Sanch. l. 3. de Matr. D. 45. n. 3.

Ex quo sequitur, in supplicatione pro dispensatione talis impedimenti necessario exprimendam esse omissionem Denuntiationum; et aliàs dispensatio subsecuta erit subreptitia, & conf. invalida. Sanch. n. 3. cit. Vincent. de Justis de dispens. Matr. l. 2. c. 19. n. 117. König hic n. 25. fin. Ratio est, quia eo ipso, quod Concilium decernat, si contrahentes spe Dispensationis carere debere, constituit omissionem temerariam Denuntiationum, & Matrimonium sic contractum esse impedimentum ad dispensationem impetrandam, & conf. tacite vult illud exprimi. Accedit, quia in Decretis Concilij Generalis nunquam visus est Pontifex dispensare, nisi specialem de hoc mentionem faciat.

Locum autem habet hæc poena non tantum in casu, quo impedimentum, ob quod Matrimonium irritum est, est consanguinitas, vel affinitas, aut alia cognatio, sed intelligendum hoc de quocunque alio impedimento dirimente, quod per Denuntiationes detegi poterat, ut alijs relatis docet Sanch. l. 3. D. 42. n. 7. Laym. n. 16. cit. v. altera, Barbof. in c. 5. Trid. cit. n. 1. Pirh. hic n. 39. Wietner ibid. n. 88. idque Curia Romanæ Stylo receptum esse testatur Corrad. prax. Dispens. Apost. l. 8. c. 3. n. 2. Nec immerito; quia quamvis hæc poena sit, est tamen statutum in maximum animarum favorem, nempe ad vitanda Matrimonia irrita, quæ passim spe Dispensationis contraherentur; & hinc non restringi, sed extendi debet: imò hæc non extensio, sed genuina intellectio, seu interpretatio Decreti Synodalis est, cum ratio, quæ militat contra Matrimonium in gradu prohibito sine prævijs Denuntiationibus in initum, etiam militet de matrimonio sic inito cum quocunque impedimento dirimente.

Dub. 4. An poenæ istæ afficiant etiam illos, qui Denuntiationibus non præmissis, cum tali impedimento dirimente occulto, & à se ignorato contrahunt coram Parocho, & testibus? Negat Petr. de Ledesm. de Matr. q. 45. art. 5. §. est tamen dubium v. secundo dicendum, ex ratione, quia tale Matrimonium est in facie Ecclesiæ contractum, & conf. non clandestinum. Atqui poenæ ista tantum statuta est Matrimonij clandestinis. Ergo &c.

Sed responsio patet ex dictis h. tit. nam duplici modo dici Matrimonium clandestinum potest, uno, quando id non contrahitur coram Parocho, & testibus; altero, quo illud in initum, Denuntiationibus non præmissis. Primo modo quando in initum est, invalidum est de Jure Trid. etiam si nulum aliud impedimentum dirimens intervenit, ut infra n. 91. dicitur; conf. poenam

nam fuam jam habet fic contrahens, cui Trid. ut conftabit ex n. 131, addidit arbitrarium. Altero modo quando initium est, valeret, fi non interueniret impedimentum: fi tamen impedimentum aliquod interueniat, in odium Matrimonij fic contracti §. *si quis* & Trid. *sess. 24. c. 5. cit.* statuta sunt duæ poenæ hactenus relata.

Et hinc ruit Argumentum aduersæ sententiæ; nam etiam Matrimonium, coram Parocho, & testibus celebratum, si Denuntiationes præmissæ non sint, clandestinum dicitur. Igitur cum Jura loquantur generaliter, etiam illud subiectum erit poenæ hactenus relatis.

87 Dub. 5. Quæ sit poena Parochi, vel alterius Sacerdotis extranei, si assistat Matrimonio, Denuntiationibus non præmissis, celebrando? *n. c. fin. §. ult. h. tit.* suspendi iubetur ab officio per triennium, vel grauiori etiam poena plecti, si culpæ qualitas postulauerit. Circa quam poenam sequentia sunt aduertenda.

I. Ea etiamnum hodie est obseruanda, Sanch. l. 3. D. 48. n. 5. Conink D. 27. de Sacram. n. 84. Pal. tr. 28. D. 2. p. 13. §. 14. n. 12. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 32. n. 162. Pignatell. tom. 4. conf. 147. n. 14. Monacell. p. 3. tit. 2. form. 5. n. 18. Magnif. P. Schmier p. 3. de Sponsal. c. 5. n. 205. quia Trid. in hoc nullam statuit poenam; conf. standum est dispositione c. *fin. cit.*

2. Ea suspensio non est lata, sed ferendæ sententiæ. Salzedo in *pract. can. c. 73. §. suspenditur lit. B. Sanch. D. 48. cit. n. 2.* Barbof. alleg. 32. cit. n. 161. Pirh. hic n. 42. not. 1. Engl. n. 3. König n. 25. Reiffenstuel n. 51. & constat ex textu ibi, *Suspendatur*, quod actum, seu Ministerium Judicis in futurum exigit.

3. Ea suspensio, quia durationis tempus à Jure determinatum est, ante triennij lapsum relaxari, & ab ipsa absolui Parochus non potest ab Episcopo. Gutier. c. 75. n. 22. Sanch. D. 52. n. 2. Pont. l. 5. c. 37. n. 11. Pirh. hic n. 44. Wiestner *ibidem* n. 89.

4. Eandem suspensionem incurrit Parochus, etsi ipse ejusmodi Matrimonio non assistat, si contrahendum non prohibeat, ut patet ex §. *fin. cit.* ibi, *Si Parochus tales conjunctiones prohibere noluerit.* Majol. l. 2. de Irregul. c. 25. n. 17. & 18. Henr. l. 11. de Matr. c. 5. n. 6. Vega l. 6. summ. cas. 112. Sanch. D. 48. n. 5.

5. Ita suspensus ab Officio, redivus tamen Beneficij sui adhuc potest percipere; quia §. *fin. cit.* solum exprimitur suspensio ab Officio, non verò etiam à Beneficio, quæ cum sint distinctæ, una non trahit alteram. Rodriq. tom. 1. summ. edit. 2. c. 221. n. 4. Sanch. D. 51. n. 14. Pirh. hic n. 43. qui tamen monent, posse talem à Jure etiam suspendi à Beneficio, si culpæ gravitas id exigeret.

§. II.

De Matrimonio Claudefitino propter defectum Parochi, & Testium.

S U M M A R I U M.

89. Matrimonia claudefitina Jure antiquo prohibita quidem fuere.
90. Valida tamen, & rata erant.
91. Nunc verò per Trid. irritata sunt.
92. Cause irritandi.
93. 94. 95. Ha cause non probant, quòd sic contracta sint illicita Jure naturali.
96. Lege hac Tridentini non afficiuntur Infideles.
97. Nec fideles in locis, in quibus Trid. promulgatum, aut receptum non est.
98. Nam ut obliget hoc ejus Decretum, promulgari debet in singulis Parochijs.
99. Sed Decreto isto afficiuntur soli fideles, existentes in locis, ubi promulgatum, & receptum illud est.
100. In dubio promulgatio facta præsumitur ex diuturna ejus obseruatione.
101. Defectum Parochi non supplet quicumque numerus testium.
102. Nec à nullitate excusat ignorantia Decreti.
103. Et procedit, etiamsi Parochus sit mortuus, & nullus alius adfit, qui vices ejusdem suppleat.

104. Casus, quibus Matrimonium claudefitinum antiquo Jure licitum erat.
105. An in his casibus defecto licitè, & validè contrahi possit?
106. Respondetur negativè.
107. Rationes dubitandi solvuntur.
108. Sc. Utrum si incolæ locorum, in quibus Trid. receptum est, confluant in locum, ubi non est receptum, possint ibi contrahere clam?
111. Quid dicendum, si eo solidum animo eò se transferant, ut possint clam contrahere?
112. Dicendum, invalidè tunc contrahere.
113. Respondetur ad Argumenta opposita.
114. Quomodo contrahere possint Christiani, commorantes apud Infideles?
115. Vel Catholici, qui Hereticis permixti degunt?
116. Quid si in loco Heretico nullus sit Parochus Catholicus, vel tutò adiri nequeat?
117. An eo casu contrahere Catholici coram Prædicante possint?